

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

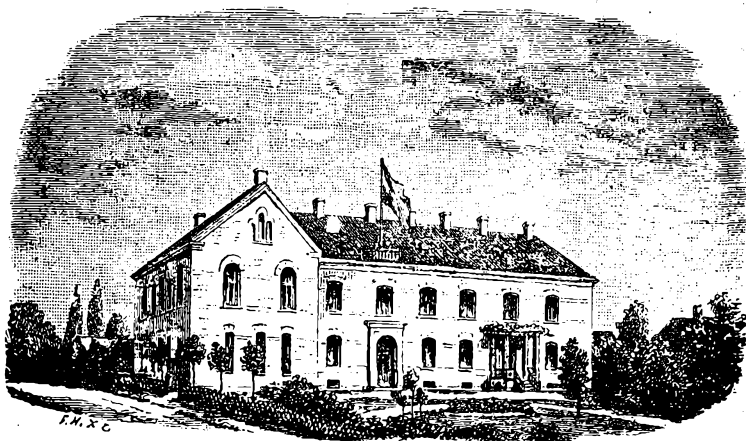
Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

MEDDELELSER

OM

ØRDRUP LATIN- OG REALSKOLE.

VED

H. C. FREDERIKSEN.

1893.

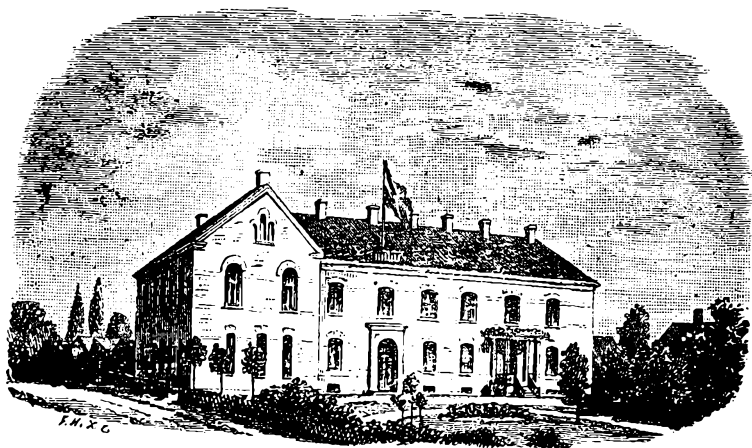
Saa bæres da Barnet, det værløse Kryb,
imellem to bundløse Kærlighedsdyb:
imellem en Moders Ømhed og hans,
der gav med sit Hjerteblood Korset dets Glans.

(Wergeland.)

MEDDELELSER

OM

ORDRUP LATIN- OG REALSKOLE.

VED

H. C. FREDERIKSEN.

Stege.

Møens Avis Bogtrykkeri ved L. M. Tommestad.

1893.

Og yder mit Digt kun et uset Frø
til Aandens evige Sommer,
og skal end mit Navn forglemmes og dø, —
Koraldyret lig i den dybe Sø
jeg bygger dog med paa den voksende Ø
og bereder den Verden, som kommer.

K a a l u n d.

Tilbageblik paa Skoleaaret 1892—93.

1.

Naar der gives et Tilbageblik over et Skoleaar, venter man jo først at faa at vide, hvad der er læst, gennemgaaet og indøvet i de forskellige Undervisningsfag. Dette meddeles længere henne. Men Aaret rummer meget mere. Der er en stor og mangesidet Virksomhed, der gaar jævnsides med det egentlige Skolearbejde i snævrere Forstand; en Del af dette Arbejde hører til den indre Husholdning og kan ikke gøres til Genstand for offentlig Omtale her i Meddelelserne; men det kan dog have sin Betydning at minde om, at dette Arbejde er til og er blevet udført; Samtaler og Forhandlinger, der er førte inden for Skolens Døre, kan ikke tælles; Brevenes Antal løber op til adskillige Hundreder. Det Arbejde, vil jeg haabe, har ikke været helt forgæves.

I en Hovedsum kan den Virksomhed, der gaar jævnsides med Skolearbejdet og idelig griber ind deri, indbefattes under Skolens *opdragende* Gerning, — baade den, der øves over for Disciplene, og den, vi ældre øver paa os selv og over for os selv indbyrdes.

En betydelig Plads i saa Henseende indtager *Lærermøderne*, dels de, hvor alle Lærerne samles for at drøfte Skolens samtlige Elevers Færd og hele Forhold een for een, dels de, hvor personlige eller almene Emner drages frem til Drøftelse. Et Foredrag fra et af disse Møder: *Om sædelig Dannelse*, meddeles omstaaende.

Hver Søndag Aaret rundt, Ferierne og enkelte Søndage undtagne, samles alle de Børn og voksne, der bor paa Skolen, til Gudstjeneste; jeg taler da i Reglen over Søndagens Evangelium. En enkelt af disse Taler findes atter i Aar i Slutningen af Meddelelserne.

Hver Dag indledes og afsluttes, som det er kristne Menneskers Trang og Glæde at gøre det. Naar der er indre eller ydre Anledning dertil, taler jeg desuden opbyggende eller orienterende, naar Skolen er samlet til Morgensang inden Arbejdets Begyndelse. Hver Mandag Morgen oplæses Ugens Evangelium, og i Reglen knytter jeg en lille Tale dertil. Historiske Mærkedage for Personer og Begivenheder mindes jævnlig gennem Tale, Oplæsning og Sang. I dette Aar har vi desuden særlig mindedes *Digteren Hostrup*, idet en af Skolens gamle Elever, *Skuespiller Gradmann* ved det kgl. Teater, oplæste »*En Spurv i Tranedans*«, og *Digteren Chr. Richardt* ved Oplæsning af nogle af hans Digte. I Sammenhæng hermed skal meddeles, at en af Skolens Lærere, *cand. mag. Chr. Branner*, har holdt to Foredrag om sin *Rejse i Italien*.

I den strenge Vintertid gav Skolens Synge- og Musiklærer, Hr. *Jørgensen*, en godt besøgt *Elevkoncert* til Fordel for fattige i Ordrup Sogn; vore Børns Ven, Forfatteren *Zakarius Nielsen*, læste op ved samme Lejlig-

hed; der indkom henved 90 Kr. Senere hen gav vor Gymnastiklærer, Løjtnant *Nielsen*, en *Elevepræsentation i Gymnastik*, ligeledes i velgørende Øjemed; Lærer *Rasmussen* fra Skovshoved læste op; der indkom henved 40 Kr. Skolen benytter Lejligheden til at bringe sin Tak til alle dem, der ogsaa paa disse Omraader har støttet os.

Endvidere skal meddeles, at Ordrup Latin- og Realskoles *Boldklub* har været udfordret til Kamp af *Birkervad Skoles*: Resultatet var B. B. 3 Maal, O. B. 1 Maal.

2.

Om sædelig Dannelse.

Der er Mennesker, hvis *Arbejde* er saa ringe eller af saa ringe Værdi, at der ikke kan lægges synderlig Mærke dertil eller synderlig Vægt derpaa. Disse Menneskers *Sædelighed* er noget nær det eneste hos dem, der kan bemærkes, og det eneste, der har noget Værd.

Men der er andre Mennesker, som har saa meget andet og stærkt iøjnefaldende at virke med — f. Eks. Digtere, Kunstnere, Videnskabsmænd, Talere, — at deres sædelige Værd ligesom træder tilbage for de andre aandelige Værdier, de virker med i Menneskesamfundet. Vi nyder deres Arbejder, vi vinder Klarhed, Begejstring igjennem dem, vi føler os løftede og berigede igennem dem. — Vi priser deres *Aand*, og deres Sædelighed eller Usædelighed er nærved at blive noget mindre

væsenligt; *Aand* i sin store, enfoldige Dybde og Sandhed træder i Skygge for Aandrigthed, for de glimrende Evner, den høje Flugt.

Og der er mange andre Mennesker, der uden at virke i det i snævrere Forstand aandelige kan være i en Virksomhed af større eller mindre Samfundsbetydning, f. Eks. større Landmænd, Handelsmænd, Embedsmænd, Haandværkere. Ogsaa de kan sætte Værdier ind i Menneskesamfundet, for hvilke deres sædelige Værd træder i Skygge. Hvordan de lever, hvordan de morer sig, hvad Motiver de har til hele deres synlige Virken, kommer ikke Samfundet ved, derimod nok deres Handelsbøger, deres Embedsprotokoller; — som om Borgernes Levned ikke lige saa fuldt »vedrører« Samfundet, forøger eller øder dets aandelige Kapital, som deres Forretningsprincipper og deres Embedsførelse.

Vi har en altfor ringe Samfundstugt. Vi havde engang Kirketugt, — dengang, da Kirken var alle Samfundsmedlemmernes Formynder. Den øvede en gennemgribende Tugt paa det sædelige Omraade — Stod det alligevel kun daarligt til? — Ja! eller Nej! — lige meget! — Thi det vilde have staaet forfærdeligt til, hvis den Tugt ikke havde været. Nu er den hovedsagelig forbi. Vi er i Udviklingens Medfør frigjorte fra Kirkens Tugt.

Men det er en stor Ulykke, naar Samfundstugten slappes.

Vil ikke hver enkelt Kreds af Mennesker, der lever sammen, holde sine Medlemmer under sædelig Tugt, saa maa efterhaanden Samfundet forfalde. Og vi Lærere, vi maa ikke blot holde paa *Skoletugt* over for vore *Elever*,

men i lige saa høj Grad over for *hverandre indbyrdes*. Hvordan det skal gøres, det bliver et Spørgsmaal for sig; hvilken Dannelse, hvilken Sjælsadel vi maa være naaede til for at kunne, paa frugtbar Maade, øve denne Tugt og stille os som Genstand for den, skal jeg ikke her udvikle. Men det Samfund, der slipper den, gaar nedad. Og den Skole, der slipper den som sig uvedkommende, kan ikke kaldes »*autoriseret*« af *den højeste Magt*, hvor godt den saa for Resten kan løse sin Opgave som undervisende og — opdragende!

Der er en Teori, — jeg kunde nærmest kalde den — ikke opfundet, men »*digtet*« af Pædagoger, der har en *tænkt* Verden, *tænkte* Børn og *tænkte* Lærere for sig ved deres Skrivebord. Det er Teorien om, at en Lærer kan skjule for sine Disciple saa meget af sit indre Menneske, som han ikke vil, de skal kende.

Denne Teori indeholder en farlig Misvisning, og ingen praktisk Pædagog kan, naar den fremsættes som almen-gældende, gaa ind derpaa. Jeg ved heller ikke af, at nogen saadan har gjort det. Jeg kan som Menneske ikke lade være at gøre mig gældende. Ikke blot igennem det, jeg siger, men ogsaa ved, at jeg tier, kommer jeg uvilkaarlig til at aabenbare mit Standpunkt. Ja, endog som blot *undervisende* Lærer er der væsentlige Sider af min Personlighed, jeg uvilkaarlig kommer til at aabenbare, og det, selv naar jeg bevæger mig helt ude i Yderkanten af Kundskabsstoffet, der synes ganske uafhængigt af al personlig Opfattelse, saasom Tabel, geografiske og historiske Tal. Ramser og Bøjningsmønstre i Grammatikken, Beviser og Formler i Matematikken, — og det er den større eller mindre Sikkerhed, hvormed jeg behandler mit

Stof, den Omlø, hvormed jeg har lagt det til Rette, den Maade, hvorpaa jeg kan lede en Eksamination, — kort sagt: den Alvor og Samvittighedsfuldhed, der er Underlag for min Lærergerning.

Og som blot undervisende Lærer kommer der endnu mere af min Personlighed frem: min Interesse for de enkelte Børn, min Trofasthed til at holde ud med dem og hjælpe dem over Vanskelighederne, min Fasthed, min Overbærenhed, min Hensynsfuldhed, mit deltagende, forstaaende Sind — kort sagt: mit Hjertelag for Børnene som smaa arbejdende, fristede Mennesker, der — tit mere end vi store — lever i en Verden fuld af Vanskeligheder.

Dette er vel indlysende og bliver det end mere, naar jeg peger paa Modsætningen: en mindre grundmuret Uddannelse som Lærer, en mindre godt tilrettelagt Undervisning, Usikkerhed i Ledelsen af Overhøringen, Vrantenhed, Selviskhed, Ukærlighed over for Eleverne.

Det ses altsaa, at mit Værd som blot undervisende Lærer er betinget af mit Værd som menneskelig Personlighed, der holder sig selv under Tugt, strider sin personlige Strid og bevarer sit Hjerte. Og det ses, at mit indre Menneske i hver eneste Time bliver kendeligt for Eleverne; jeg kan ingenlunde efter eget Behag lukke i og lukke op, bl. a. fordi jeg ikke kan lukke af for min Fortid.

Men Læreren er *mere* end undervisende. Selv om »Faget« er det nærmestliggende Mellemlid mellem ham og Eleven, er det ikke det eneste. Han er ogsaa over for sine Elever et Menneske mellem Mennesker; han lever med dem ogsaa uden for Faget, taler med dem, leger med dem, spiser med dem, spadserer med dem, meddeler

sig til dem, altsaa paavirker dem, -- ligesom han paa-
virkes af dem.

Dette er vel *i sin Almindelighed* straks indrømmet. At denne Indrømmelse forpligter en Lærer til daglig indre Kamp, bør paaagtes; Opdragelse kræver Selvopdragelse. Hvad jeg skal lære fra mig, maa jeg selv kunne. Eksemplet, siger den, der ellers ikke vil have med Mirakler at gøre, er den eneste Stormagt, der endnu gør Mirakler i Verden.

Ja, altsammen indrømmet. Men gaar vi dybere i Sagen, møder vi et Punkt, hvor maaske den umiddelbare Enighed glipper. Her vil jeg prøve særlig at kaste lidt Lys.

Ganske vist — siger vi alle — har min menneskelige Personlighed stor Betydning for mine Omgivelser; jeg kan ved den være baade til Gavn og til Skade. Min Færd iblandt dem maa jeg derfor vogte meget nøje paa; bøje mig under Reglerne, naar jeg vil lære Børnene at gøre det, lystre Skoleklokken, naar jeg vil lære Børnene at gøre det; min Mund, mine Hænder, min Holdning, min Klædedragt, — her er nok for mig at opdrage mig selv i, naar jeg vil være til Gavn og Støtte for mine Elever, — og de er jo ikke blot *Skolens*, — de er ogsaa *mine*. — Ja, det er allerede godt, naar en Lærer er kommen saa vidt, at han i fuld Sandhed kan sige saadan. Men saa føjer man til: Hvordan jeg lever mit Liv *uden for* mine Elever, — det har ingen Betydning. »Hvad Øret ikke hører, det Hjertet ikke rører«; mit Levned og hele mit Forhold *uden for Skoletiden*, — det ser Børnene ikke, og det har altsaa ingen Indflydelse paa *dem*.

Ja, der er vel ogsaa den, der vil sige, at som fri Mand skylder han ingen Regnskab for, hvordan han ordner sit Levned *uden for Skolen*, naar han blot *i Skolen* virker forsvarlig. — Og er Opfattelsen af vort ydre Levned's Betydning saaledes, saa bliver denne Opfattelse yderligere at understrege, naar der skulde blive Tale om vor *indre* Livsgangs Betydning. Mine Tanker er toldfri, siger man, og kommer ikke mine Elever ved, for saa vidt de ikke vedrører dem eller min Skolegerning. Hvad kommer det mine Elever ved, hvad jeg tænker hjemme i min Stue, hvilke Problemer der sysselsætter mig, hvilke Billeder min Fantasi tegner, hvilken Læsning der interesserer mig, — kort sagt: hvilke Veje min Aand og mit Hjerte færdes paa. Her maa og vil jeg have fuldstændig Frihed til at bevæge mig, hvor og hvorhen jeg vil, ingen har Ret til at paalægge mig noget Ansvar.

Hertil siger jeg: Dette med »Ret« er en egen Sag. — Hvor langt gaar et Menneskes Ret over for andre Mennesker? — I een Forstand ikke langt; jeg skal lade hver enkelt beholde sin personlige Frihed. I en anden Forstand uendelig langt, — saa langt nemlig, som mit Ansvar over for andre Menneskers Livsførelse rækker. Med mit Ansigt vendt imod Gud føler jeg, det er evig sandt, at jeg skal tage mig af min fejlende Broder; varer jeg ham ikke, naar han er paa Afvej, og gaar han til Grunde, vil Gud engang kræve min Broders Sjæl af min Haand. Og stiller jeg mig med mit Ansigt vendt imod Samfundet, jeg tilhører, saa føler jeg, at naar eet Lem lider, saa lider alle, og jeg skal, saa langt jeg kan række, bevare eller øge Samfundets sædelige Kapital; og dette skal jeg gøre dels ved det Tilskud, mit eget

Levned giver, dels ved det Tilskud, andre igennem min Vejledning og Paavirkning kan komme til at give.

Og støttet til dette dobbelte Ansvar over for Gud og over for Samfundet har jeg altsaa Lov til at tale om min »Ret« til at kræve et rent Levned af dem, jeg lever med. Det er vor Pligt og derfor vor Ret at holde Samfundsmoraleen oppe, at øve indbyrdes Tugt. Og der er jo Forskel paa, om jeg næsvis og paatrængende ukaldet blander mig ind i et andet Menneskes private Livsforhold, og om jeg som et hensynsfuldt, deltagende Medlem af Menneskesamfundet og Borgersamfundet kommer i mit »lovlige« Kald.

Saaledes set kommer sikkert nok den enes Liv den anden ved. Saaledes set bliver det min Ret, fordi jeg føler mit Ansvar, at holde den Tale, jeg holder her; saaledes set kommer vi Læreres Liv hinanden ved; og saaledes set kommer ogsaa vi Læreres private Liv vore Børn ved, — ikke saaledes, at de næsvist kan blande sig i vore Affærer; men saaledes, at vi med Henblik paa dem kræver af os selv, at vi lever et Liv, vi kan forsvare, idet vi ved, at saaledes som vi er, saaledes bliver de.

Ja, rettelig forstaaet, er her Ordet, vi maa bøje os under. Men — kan vi da tildanne Børnene ved den Part af vort Levned, de slet ikke ser eller kommer til at kende? Kan vi paavirke dem ved den Part af vore Tanker, vi — som man kalder det — holder skjult for dem, ved den Side af vort Væsen, den Part af vore Lyster, der udfolder sig, virker, søger sin Tilfredsstillelse uden for Børnenes Verden? —

Herpaa et klart, uforbeholdent *Ja!*

Det er jo nemlig en given Ting, at jeg præges og omformes af det, jeg tænker og gør; det Menneske, vi ser for os, er jo et Produkt af det, vi ikke ser, er et Resultat af *alt* det, han i det aabenbare og i det *skjulte* har virket og tænkt, bygget op og revet ned, bedet og syndet; Mennesket er en Helhed, hvori den ene Del virker paa den anden, og hvor alt, hvad der øves, drager sit Spor og sine Konsekvenser efter sig, saa jeg bliver det, jeg bliver, ogsaa gennem det, jeg i det skjulte gør; og den samlede Skikkelse, hvormed jeg træder frem for Verdens Blikke, er altsaa et Resultat af mit allerforborgneste Liv.

Lad os gaa lidt i det enkelte.

Jeg har begaaet en Synd. Ingen ved det, og jeg er Friskfyr, naar jeg er sammen med andre Mennesker. Ingen mærker noget — synes jeg. Men Erindringen er dog stadig inde i mig; den lægger Beslag paa min Sjæl, naar jeg er ene, og uden at jeg kan væрге mig derimod, bryder den ogsaa igennem, naar jeg er i mit Arbejde, og spreder mig. Det bliver altsaa til, at *alle* de Tanker vedrørende min Gerning, som jeg skulde tænke, faar jeg ikke tænkt; thi en Del af min Tid gaar med til den ene, stadig nærværende Tanke paa Synden, paa Guds Vrede, paa den Sjæl, jeg skjult har syndet imod, paa min Synds Følger. Og en Del af min Sjæls Kræfter gaar tabt for mit Arbejde, idet jeg maa anvende en ikke ringe Kraft paa at øve Forstillensens Kunst, paa at *lave* et godt Humør. — Og løfter vi Sagen op i en højere Sfære, saa skal det nok vise sig at være sandt, at tidlig eller sent kommer der Trængsel og Ængest over det Menneskes Sjæl, der gjør det onde. At skjule denne

indre Tilstand er en Anspændelse af Sindets Kræfter, der virker sløvende paa hele den sjælelige — maaske ogsaa legemlige — Organisme; her bliver altsaa et Tab, jeg paafører min Gerning. — Jeg kan heller ikke med personlig Myndighed træde op mod andres Synd, naar jeg selv øver den samme Synd; ja, ikke blot mod *den* Synd, men mod Synd overhovedet faar jeg en Sky for at træde op. Jeg bliver usikker paa det Omraade. Og dette er meget misligt, at den enkelte ikke med personlig Myndighed kan træde op mod sit Samfunds Synder; han svækker derved hele dette Samfunds moralske Værd.

Nu ved jeg vel, at ligesom der er gode Gerninger, hvis Værdi beror paa den Personlighed, der har udført dem, saaledes kan ogsaa en Synds Vægt og Betydning bero paa det Menneske, der har syndet, — hvor stort eller hvor lille det er. Der kan være Pjalte, hvis Synd i en vis Forstand er uden Vægt. Men en betydelig Personlighed kan begaa den samme Synd, og den kan faa vidtrækkende Betydning baade for ham selv og andre. Synden er nemlig ikke blot en udvortes Gerning, men et Værk, der er mættet med Synderens Sjæl. — For saa vidt kan vore Synder være lidet betydende og meget betydende, alt efter som vor Personlighed er. Men det var dog sørgeligt, om et Menneske satte sig selv *saa* lavt, at hans Synd blev betydningsløs.

Og saa er der to Ting endnu, vi ikke maa glemme: Alt ondt, vi øver, bliver i Reglen omtalt; Rygtet gaar sin Gang. Vi bliver aldrig helt skjulte. — Og dernæst: Børn har mærkelig klare Sanser til at aflure os vore personlige Svagheder.

Lad os saa engang gaa lidt i det enkelte til den modsatte Side.

Jeg har i Livet øvet en god Gerning. Ingen uden den ene, den gjaldt, har set det eller ved det. Ja, denne kan tale derom, og jeg kan efterhaanden ved mit Livs gode Gerninger faa et skønt Rygte, som kommer mig til gode i Forholdet til Børnene, der jo ogsaa selv, som foran bemærket, er aarvaagne Spejdere, der nok skal finde det gode i os, de i dybeste Forstand har Brug for. Men ganske bortset fra, at Rygtet følger Manden, saa vil den gode Gerning, jeg har øvet, gøre mig sikker og stærk, gøre mig ydmyg og myndig. Min Sjæl bærer Spor deraf, hvor den færdes, mest, naar jeg ikke selv ved det, — bærer ogsaa Spor deraf, naar jeg færdes blandt mine Elever.

Jeg har været i et af de hellige Lande i Løn, har været med en Digter, Forfatter, Historieskriver, Naturforsker over Grænsen mellem den haandgribelige og den »anden« Verden med de mange Navne. Jeg gaar saa ikke ind i Skolen og kaster Verslinier eller Sentenser fra mig, maaske bærer jeg et Ord frem, maaske bærer jeg Indtrykket gemt i mit Allerinderste. Men min Sjæl er dog, uden at jeg selv tænker derpaa eller ved deraf, bleven præget af det skønne eller store, der greb mig. Jeg er bleven en anden Personlighed. Mine Børn skal nok mærke det.

Jeg har været i Bøn — alvorlig Bøn i Sandhed. Jeg gaar ud af Løn-kammeret efter at have faaet knyttet Forstaaelsens Baand imellem mig og alt det, jeg skal færdes i; jeg har maaske faaet en lille Smule mere Evne end før til at drikke Gift og træde paa Slinger,

uden at det skader mig, jeg har faaet en Smule mere Lysning over min Skikkelse end før. Børnene skal nok mærke det. Det er ikke noget tomt Ord, at min Fader, som saa mig i Løndom, betaler mig i det aabenbare.

Dette kunde oplyses videre ved mange Eksempler. Det her meddelte faar være nok. Gid saa Tilhørerne, naar de engang skal tale med Ansvar, maa kunne føje Eksempler til ud af deres egen Erfaring.

Et særligt Tilfælde maa jeg dog fremdrage: det er vort Forhold til det andet Køn. Jeg skal ikke dømme *vor* Tid i Forhold til andre Tider. Men staa paa Vagt i Tiden er i *alle* Fald vor Pligt. Det kønslige Forhold er jo det skjulteste af alle Forhold, men er dog maaske det, der allertydeligst giver sig Udtryk i det aabenbare og allerubønhørligst drager sine Konsekvenser efter sig. Et rent Menneske er en stor Magt. Den, der ikke er ren, ligesaa i modsat Retning. Han taber selv i Værdi, indtil han angrende faar løftet sig op igen.

Til Slutning skal jeg fremdrage en af min Moders gamle Historier, som i sin Enfold har haft stor Betydning for mig fra lille Barn af.

En stor Skat var engang af Fjender bleven sænket i Havet. Indbyggerne kunde trods alle Forsøg ikke faa den op. De fik da det Raad af en klog Mand, at de skulde opføde en Tyrekalv med sød Mælk hver Dag, til den blev to Aar, saa skulde den spændes for Skatten og drage den op af Havet. Men hvis den en eneste Gang fik Vand eller skummet Mælk i Stedet for den søde, vilde den ikke have Kræfter, naar Øjeblikket kom.

En paalidelig Pige blev sat til at passe Tyrekalven, og hun passede den godt. Kun en eneste Gang spildte

den noget af Mælken ved at sparke til Spanden. Aa, een eneste Gang! tænkte hun — og heldte Vand i, til Spanden blev fuld.

Det vidste ingen, og hun turde ikke sige det. Kalven trivedes udmærket. Saa kom Dagen. Den blev spændt for et Tov, der gik ned til Skatten, og den trak. Langsomt, sikkert hævede Byrden sig op af Vandet, højere og højere. Saa, nu var der blot det sidste Tag tilbage. *Da glippede Kræfterne, Tyren styrtede.* Skatten gled tilbage i Havet.

Dette er — anvendt med ret Begrænsning — et brugbart Billede. Jeg kan trods mine bevidste Overtrædelser udrette meget i Verden, kan arbejde, ordne, styre; det gaar bra frem ad Vejen. Saa kommer der et Knudepunkt, en uforudset Hindring, en Opgave, der kræver Overskud af Kraft, Overskud af Tro paa, at netop nu er det mig, og at derfor kan jeg netop nu, Overskud af Tro paa, at Gud vil. Men Sydens Frugt er netop, at i de afgørende Øjeblikke glipper Kraften, vakler Troen. Og saa synker Skatten tilbage. — At anvende dette paa Lærerens særlige Opgave, behøver jeg ikke. Hvad *han* skal drage, og hvad der falder *med ham*, naar *han* falder, faar enhver prøve og veje. Sørgelig uden for Mennesker og Opgaver er *den* stillet i Verden, der kan falde, uden at andre falder *med ham*; der kan staa fast, uden at andre støttes *ved ham!* — Men lykkelig er den stillet i et Værk — solidarisk og medansvarlig — der kan sige: *Uden mig kan Værket ikke lykkes!*

Nej, det ene Menneske trænger til personlig Støtte hos det andet. I kritiske Øjeblikke kan en saadan Støtte være den hele Redning. Vi trænger alle til Mennesker,

i hvis Selskab vi føler os sikre; d. e. vi trænger til Mennesker, der har og er noget.

Disciplene i en vel ledet Skole maa føle noget af dette over for Bestyrer og Lærere. Lærere og Bestyrer maa føle noget af dette over for hinanden. — Lad os først et Øjeblik se paa Lærernes Sikkerhedsfølelse over for Bestyreren: Der gaar Aar af vor Lærervirksomhed, hvor vi — med al vor Selvstændighedsfølelse — ikke kan undvære at føle os betryggede ved Bestyrerens Autoritet; det er jo ham, hvis Tanker er blevne til Virkelighed, ham, hvis usynlige Liv har skabt en synlig Skole, ham, der maa bære Ansvaret for Handlinger og Ordninger, vi Lærere endnu kun har ufuldbaarne Tanker om, der endnu ikke paa egen Haand tør omsætte sig i haandgribelig Virkelighed. Bestyreren har saaledes meget at svare til, derfor meget at klare og styrke i sin egen Personlighed. Denne lever i *et ideligt og dobbelt Omsætningsarbejde*: hans Tanker skal uafbrudt omsættes i Handling, skal forme sig til Metoder, praktiske Bestemmelser, Ordensregler, praktiske Raad, til stadig fornyet ydre Virkelighed. Og samtidig skal den allerede foreliggende, tildannede, tiltraadte Virkelighed fornyes, faa Liv og aandelig Væren, ved at Aand og Hjerte udgyder sig deri, saa at den rent ydre, mekaniske Side af Skolegerningen idelig omdannes til at blive en aandelig Part af Gerningen, blive ved idelig Daab, hvad den oprindelig var: et nødvendigt Led af en Tankes Udfoldelse. Ja, hele den ydre økonomiske Side af Værket, hele det store Hus med Tilbehør maa saa at sige hver Dag drages ind og stilles op i det usynlige Rige, hvorover Forjættelsen hviler.

En ledende Mand i en aandelig Gerning maa derfor idelig færdes frem og tilbage over Grænsen mellem to Verdener og se at skaffe sig den underlige Kraft — Tro — der formaar praktisk at sætte det usynlige over i det synlige, det synlige over i det usynlige.

Men paa denne Grænsevandring med dens Grænsevagt er der store Anfægtelser og Fristelser, idet alt beror paa personlig Overbevisning, personlig Sikkerhed. Der leves i en idelig Spænding, under et stærkt Ansvar, der tærer paa Kræfterne. Der kommer Tvivl, som skal besejres; der kommer Anfægtelsens Mismod, naar det ydre ikke synes at passe til det indre, eller det indre synes for lille til det ydre. »Sigtede jeg for højt?« — »Er dog ikke til syvende og sidst al Idealitet inkommensurabel med denne Verden?« — *Da* trænges der til personlig Støtte; da kommer det an paa, hvad der bor i de enkelte Lærere, der staar ved Bestyrerens Side. Ja, i ydre og indre Kriser, der kan komme over en Skole, er det et vigtigt Spørgsmaal, hvem af Lærerne der tør og kan være Lods, naar den, der har Ansvar, en Stund maa træde til Side.

Der er en ubevidst Tilbøjelighed til at sætte en Bestyrer baade for lavt og for højt. For lavt: for saa vidt den Lærer, der lever et rigt indre Liv, ofte finder den foreliggende Virkelighed enten for mat eller for konservativ. Det ligger i, at man ikke betænker, hvor haardt og hvor umedgørligt Virkelighedens Stof er; det er ingen Sag for en Tanke at være forud for Virkeligheden. — Og for højt: for saa vidt som den indre og ydre Magt og Sikkerhed, hvormed den ledende i Følge Sagens Natur maa være udrustet, bringer den udenfor-

staaende til at glemme, at hver Tomme af sin Eksistens maa den styrende købe dyrt igennem idelig indre og til Dels ydre Kamp, hvori det, menneskelig set, er hele hans indre og ydre Eksistens, der staar paa Spil. Og en Kamp er aldrig lutter Sejer. Han staar tit langt nede, naar han udvortes staar strunk med Herskerstaven, og ligger ikke sjældent bøjet og forknytt, uden Tilhold for sin Stræben, skønt han udvortes set giver sine Bud sikkert nok og sidder roligt paa sin Herrestol.

Derfor trænger han lige saa fuldt til at støttes af dem, der staar ham ved Side, som de trænger til at støttes af ham. Og jeg kan ikke paa nogen nøjagtigere Maade udtrykke, hvad der er Kendemærket paa en Personlighed, der kender sig som levende Led af et Samfund, end ved det foran anførte Ord: *Uden mig kan Værket ikke lykkes*, — dette til dels paradokse Ord rettelig forstaaet baade i sin Begrænsning og sin Fylde. Jo sandere, dybere, ydmygere hver enkelt Lærer kan gøre dette Ord til sit, jo fastere og virkningsfuldere er hele Skolen; saa føler hver enkelt sig som solidarisk, som medansvarlig; saa føler han, at han har *sin* Part af Skolens samlede Skikkelse at udforme. Og saa føler han ogsaa, at han med *sin* Kraft har at udfylde, hvad der i de andres bristende Evne, bristende Tro kan mangle i Grundtankens fulde Virkeliggørelse. Ja, saa føler hver enkelt, at den styrende netop igennem *ham* skal faa sig selv rigere og fuldere tilbage, hvad der er saa vigtigt, fordi i en vis Forstand Bestyrerens Evne, Tro og Magt er den hele Organismes Evne, Tro og Magt.

Men den, der kæmper, er afholdende, tør ikke øde sin Kraft, men bygger den op ogsaa i Løn. Thi han ved,

der kommer Stunder i hans Liv, hvor netop *han* skal have det Overskud af Kraft, der skal til. Ellers kan Skatten synke i Havet.

Lad os saa over den intellektuelle Dannelse, vi har saa meget at gøre med, ikke glemme den sædelige Dannelse — hverken vore Elevers eller vor egen. *Den sædelige Dannelse* faar *alle* vore Børn *fuldt ud* Brug for, medens den intellektuelle selv i heldigste Tilfælde dog kun kan blive stykkevis.

3.

Arthur Thomas.

Det sidste Aar har berøvet os en af vore kære Disciple, Arthur Thomas, Søn af Murermester Thomas her i Ordrup. Det er kun to Aar siden, at en af hans yngre Søstre, Jutta, ogsaa Discipel her i Skolen, afgik ved Døden. — Arthur Thomas bestod i 1892 IV. Klasses Hovedeksamen og opflyttedes ved dette Skoleaars Begyndelse i V. st. Klasse, men allerede før han indstillede sig til IV. Klasses Eksamen, var han syg; Sygdommen, et Hjerteonde, tog til, og den 26de Decbr. fristede hans Hjem den tunge Sorg, at ogsaa han blev kaldt bort, og Skolen mistede i ham et af sine ædleste og reneste unge Mennesker. Han havde da været Discipel her i 10½ Aar. Skønt af mindre godt Helbred

var han dog altid glad, fuld af Haab og Virkelyst. Jeg ved ikke af, at han i de mange Aar, vi har levet sammen, har haft noget Sammenstød med Lærere eller Kammerater; stille, ydmyg og fordringsløs tog han sin Skolegang, med hvad andet hans kære Forældre ydede ham, som en god Gave; Livet med dets Kaar, Arbejde og Opgaver var for ham ikke et Problem, der skulde løses, men en stille, lykkelig Udfoldelse af Guds Visdoms og Kærligheds Tanker med ham; og i samme Grad som han var lidet fremtrædende og helst vilde gaa sin ubemærkede Gang iblandt os, var han, uden at ane det selv, en Støtte for det bedste, et Skolesamfund kan eje: Lydighedens og Barnlighedens gode Aand. Skolen lagde en Krans paa hans Kiste; den lægger ved disse Linier en Mindekrans om hans kære Navn:

»Kan Du kun kun gennem din Strid og din Daad
 redde det barnlige Sind til det sidste,
 da har du Regnbuen over din Graad,
 da har Du Glorien over din Kiste.«

Aage Løv.

Henimod Slutningen af forrige Skoleaar døde Aage, Søn af Fabrikant Løv i Ordrup. Han var saa lille, kun 7 Aar, da han toges fra os, at han som Skolediscipel endnu ikke havde nogen Historie, men det yndige lille Barn levede fuldt ud i Umiddelbarhedens rige Lykke. Et særlig smukt Minde staar for mig, naar jeg ser tilbage paa hans kære, lyse Skikkelse; hver Morgen, naar

vi i Salen indleder Skoledagen, har jeg nogle af de mindste Børn staaende oppe hos mig paa Talerstolen; det er mig en aandelig Støtte og Glæde at have disse smaa staaende der; Aage Løv var en af dem. Naar alle er i Ro, og Morgensangen skal begynde, giver jeg den af de smaa paa Talerstolen, der staar mig nærmest, et Vink, som betyder, at han eller hun skal løbe hen og give Hr. Høgsbro, der leder Morgensangen, et Tegn, der i Reglen bestaar i, at de rykker ham i Ærmet. Jeg ser saa tydelig Aage hoppe af Sted for at udføre dette Hverv og saa vende tilbage til Talerstolen, hvis Kant han lige kunde kigge over, for at lade sine Øjne følge den store Forsamling af Lærere og Børn, der stod foran ham. Og mangan en Gang, naar jeg kunde staa der, tynget af mit Ansvar, særlig naar jeg følte mig trykket af, at de store i Discipelskaren var for store, og jeg selv kun saa lille, da har det lille Barn ved min Side givet mig min Frimodighed tilbage og dermed Kraft til at løfte mig selv og mit Skoleværk ind i den Verden, hvorover de store Forjættelser hviler. Og naar Barnet stod der og følte sig saa tryk ved min Nærværelse, ikke mindst, naar jeg lagde min Arm om hans Skuldre, da kunde jeg med Sandhed sige:

»— Men jeg ved bedre: at Lykke paa Vej
og Mod og Kraft til at stride,
det gav ikke jeg, det hentede jeg
hos Barnet, som stod ved min Side.«

*Tak, lille Aage! Tak, Arthur Thomas!
Og paa Gensyn!*

Eksaminer i 1892.

Til Afgangseksamen for studerende indstillede Skolen VI. Klasses 7 Disciple, alle af den sproglig-historiske Retning. 5 af dem bestod med 1. Karakter, 1 med 3. Karakter. Den syvende forlod Eksamen umiddelbart efter Afleveringen af den første skriftlige Opgave.

Til VI. Klasses Hovedeksamen indstillede Skolen Klassens 8 Disciple, der alle bestod.

Tillægsprøver bestodes af de tre indmeldte Kandidater.

Til Almindelig Forberedelseeksamen indstilledes IV. Realklasses 6 Disciple, der ligeledes alle bestod; Karakterliste for alle tre Eksaminer findes omstaaende.

Afgangseksamen for studerende.

Navn.	Dansk.			Fransk.	Tysk	Historie.	Latin.			Græsk.	Fysik.	Points	Karakter.
	Fri Opg.	Bund. Opg.	Mdtl.				skrftl.	mundtlig					
								læst.	ulæst.				
Hedevig Bønsdorf . .	mg+	mg÷	mg+	mg÷	ug÷	ug÷	g	mg÷	mg÷	mg	ug÷	97	Første
Astrid Hansen	mg÷	mg	ug÷	mg÷	ug	mg÷	g÷	mg÷	mg	mg÷	g	85	Første
Erik Scheel	mg	mg	g+	mg	ug÷	mg÷	mg	mg	ug÷	mg	mg+	97	Første
Carl Joh. Vestergaard	mg	mg+	mg+	mg÷	mg÷	mg+	mg÷	mg	mg	ug÷	ug÷	98 ² / ₃	Første
Julius Wulff,	mg	mg	g+	mg+	ug	mg÷	g	g+	mg÷	mg	mg+	93 ¹ / ₃	Første
Gotfred Schmedes. . .	mg÷	mg÷	g	mg÷	mg÷	mdl+	tg÷	g÷	g+	g	g	50 ² / ₃	Tredje

Fjerde Klases Hovedeksamen.

Navn.	Dansk.	Fransk.	Tysk.	Latin.	Græsk.	Historie.	Geografi.	Naturhistorie.	Aritmetik.	Geometri.	Naturlære.	Points.	
												i alt.	i Afslutn.
Johan Andersen	g+	tg+	mg+	tg	tg	ug÷	mg+	mg÷	tg+	g÷		45 ² / ₃	27
Frants Richard Høeg Brask . .	ug÷	mg+	ug	mg+	ug÷	ug÷	ug	mg	mg+	ug		83 ¹ / ₃	38 ¹ / ₃
Edmund Daniel Bügel Hartmann	mg÷	mg÷	mg÷	g	mg÷	ug÷	mg÷	ug÷	g+	mg÷		69	33
Tage Hiort	g	g÷	g	tg	mg÷	ug÷	mg+	g	tg÷	tg+		42 ¹ / ₃	18
Baldur David Lichtinger	g	ug÷	ug÷	g÷		mg	mg÷	mg	mg÷	mg+	ug	69 ² / ₃	28 ¹ / ₃
Ove Scheel	mg+	mg+	ug	ug÷	ug÷	ug	mg÷	mg	g÷	g+		76 ¹ / ₃	30 ² / ₃
Arthur Leo Friederich Thomas	mg÷	g	ug÷	g	g+	mg	ug÷	g	tg	g+		61	28
Valdem. Andr. Vestergaard . .	mg+	ug÷	ug	mg+	mg	mg+	ug	mg+	ug	ug		83 ¹ / ₃	39 ¹ / ₃
P. Chr. Esbensen Kæmpegaard			mg	g+			g	mg					30 ¹ / ₃

Almindelig Forberedelseksamen.

Navn.	Skriftlig Dansk.	Mundtlig Dansk.	Engelsk.	Tysk.	Fransk.	Historie.	Geografi.	Naturhistorie.	Regning.	Aritmetik.	Geometri.	Naturalære.	Orden.	Points.
Carl Johan Hansen .	mg	mg+	mg+	ug	mg	mg÷	g÷	g+	ug	mg÷	ug	ug	ug÷	112
Erik Harding Lange.	mg÷	mg	mg÷	mg	g÷	g+	mg	g	mg	mg÷	g÷	ug	ug÷	100 ¹ / ₃
Louis Møller	g	ug÷	mg÷	mg	g÷	mg+	mg÷	mg+	g+	mg	mg	ug	mg÷	103 ² / ₃
John Schrøder	mg	ug	g+	mg	tg+	g÷	g+	mg	mg	g	ug÷	mg	mg÷	102
Lauritz August Hermann Schrøder . . .	g+	mg÷	mg÷	g		tg+	g÷	g÷	tg+	tg÷	tg	mg+	mg	67 ¹ / ₃
Sven Olav Nyegaard .	mg	ug÷	mg		mg	mg+	ug÷	mg	mg÷	mg	ug÷	ug	mg	108 ¹ / ₃

Eksamensopgaverne i 1892.

Afgangseksamen for studerende.

Dansk Stil (fri Opgave).

Hvilke Virkninger kan Civilisationens Udbredelse til vilde Folkeslag have paa disse?

Dansk Stil (bunden Opgave).

Munkevæsenets Udvikling og historiske Betydning.

Latinsk Version.

Paucis diebus postquam reges captivi Perseus et Gentius Romam adducti erant, Aemilius Paulus adverso Tiberi ad urbem est subvectus, completis ripis obviam effusa multitudine; nec multo post L. Anicius et Cn. Octavius praetores classe sua advecti Tribus iis omnibus decretus est a senatu triumphus, mandatumque Q. Cassio praetori, cum tribunis plebis ageret, ut rogationem ad plebem ferrent, ut iis, quo die urbem triumphantes inhererentur, imperium esset. Nec de duorum praetorum triumpho dubitatum est: sed Paulum, cui ipsi quoque se comparare erubuissent, carpsit invidia, quae media fere non tangit, ad summa tendit. Antiqua disciplina milites habuerat; de praeda parcius, quam speraverant, dederat nihil relicturis, si aviditati indulgeretur, quod in aerarium deferret. Itaque Macedonicus exercitus iratus imperatori suo erat; et Servius Sulpicius Galba, qui tribunus militum in Macedonia fuerat, privatim Paulo inimicus milites stimulat: »Imperiosum ducem et malignum¹⁾ antiquando

¹⁾ Imaignus = karrig.

rogationem, quae de triumpho ejus ferretur, ulciscerentur; plebem urbanam secuturam esse militum judicia. Pecuniam illum militibus non dare potuisse: militem ei honorem non dare posse. Ne seperaret ibi fructuni gratiae, ubi non meruisset«

Deinde cum tribuni in Capitolio eam rogationem ferrent, et, ut in re minime dubia, haud quisquam ad dicendum procederet, Galba repente processit et a tribunis postulavit, ut, quoniam hora jam octava diei esset sibi integro die opus esset ad demonstrandum, cur Paulum plebs non juberet triumphare, in posterum diem rem differrent. Cum tribuni eum dicere eo die, si quid vellet, juberent. in noctem rem dicendo extraxit, cum acerrime in Paulum inveheretur et plebem militesque adversus eum incitaret. Ira incensi postero die Capitolium compleverunt; sed cum primae tribus in suffragium missae rogationem antiquarent, concursus in Capitolium principum civitatis factus est, indignum facinus esse clamitantium, Paulum tanti belli victorem despoliari triumpho Tandem, hoc tumultu sedato, M. Servilius consularis a tribunis petere, ut de integro eam rem agerent dicendique sibi ad populum potestatem facerent. Quod cum tribuni, victi auctoritatibus principum, fecissent, M. Servilius egregia oratione Pauli merita tantis extulit laudibus, ut populum irae suae paeniteret, omnesque tribus rogationem juberent.

Fransk Stil

Efter Nederlaget ved Granson var Hertug Karl den Dristige syg af Sorg og Skam i Lausanne ved Genfersøen, hvor han havde taget Ophold for at ordne sin Hær

paa ny¹⁾) Han kom sig imidlertid, og hans Nedslagenhed gav Plads for en feberagtig Virksomhed, saa at han snart atter kunde rykke i Marken og lægge sig for²⁾ Byen Murten³⁾). I denne lille Fæstning, der var et Slags Forværk⁴⁾ for Bern, havde 1600 Bernere indsluttet sig, bestemte paa at holde Stand, indtil Kantonernes Hær kunde komme dem til Hjælp. Uagtet Fjenden stormede flere Gange, svigtede den lille Besætning ikke sit Ord. Næppe var den tredje Storm afslaaet, førend Svejtserhæren kom til Syne paa Højderne, som behersker Sletten ved Murten. Der var mere end 13,000 Fodfolk og 4000 Ryttere. Denne Gang modtog Burgunderne Angrebet i deres Forskansninger og forsvarede sig der med Kraft. Især voldte Artilleriet, som Hertugen havde skabt sig paa ny⁵⁾ ved at smelte Kirkeklokkerne, Svejtserne store Tab. Allerede begyndte Karl at haabe paa et Omslag af Lykken, da der opstod en stor Forvirring midt i Lejren. Svejtsernes Fortrop havde omgaaet den og var trængt derind bagfra. Det lykkedes nu Svejtsernes Hovedstyrke at overskride Lejrvolden⁶⁾ i Fronten og at bemægtige sig Kanonerne. Burgunderhæren blev tilintetgjort. Hertugen banede sig Vej i Spidsen for en lille Rytterafdeling og naaede tilbage til Genfersøens Bredder.

¹⁾ ordne paa ny = reformer. ²⁾ lægge sig for = mettre le siége devant. ³⁾ Murten = Morat. ⁴⁾ Forværk = avant-poste. ⁵⁾ skabe paa ny = refaire. ⁶⁾ Volden = l'enceinte.

IV. Klasses Hovedeksamen og almindelig Forberedelseksamen.

Dansk Stil.

Livsskildring af en af Danmarks mest bekendte Mænd.

Praktisk Regning.

1. I en Alder af 14 Aar arvede A 103508 Kr. De blev indbetalte i Overformynderiet, hvor de blev forrentede med 4 pro Cent pro anno; og først da A. blev 25 Aar gammel, fik han Kapitalen med Renter og Renter Rente udbetalt.

For 47970 Kr. købte han nu Statsobligationer, som han betalte med $97\frac{1}{2}$ pro Cent af den paalydende Værdi, og hvoraf den aarlige Rente var $3\frac{1}{2}$ pro Cent.

Med Resten af Pengene begyndte han en Forretning; men da den gav $6\frac{1}{4}$ pro Cents Tab hvert Aar, hævede han den efter 8 Aars Forløb og anbragte de tiloversblevne Penge saaledes, at de gav ham $3\frac{4}{5}$ pro Cent i aarlig Rente.

Hvor stor en Sum fik han nu i aarlig Rente af hele sin Formue?

2. En Købmand sendte 8 Kasser med 250 Æg i hver Kasse til England. Han havde gennemsnitlig givet 72 Øre for hver Snes Æg; og Omkostningerne ved Forsendelsen beløb sig til i alt $17\frac{1}{2}$ pro Cent af Indkøbsprisen. I England viste det sig, at nogle af Æggene var revnede; for dem betaltes der kun 2 sh. pr. Hundrede; medens de øvrige solgtes til en Pris af 6 sh. for hvert Hundrede. Hvor mange revnede Æg var der, naar

Købmandens Fortjeneste blev 20 pro Cent af hans samlede Udgifter?

18 Kr. — 20 sh.

Geometri.

1. En Cirkel rører de to Sider i en Trekant og skærer den tredje. De Vinkler i Trekanten, der ligger ved denne Side, er henholdsvis 25° og 75° , og den Cirkelbue, der ligger uden for Trekanten, er 100° . Hvor store er de tre andre Cirkelbuers Gradeantal?

2. Den ene Vinkel i en Trekant er 120° , og Længderne af de Sider, der indeslutter Vinklen, er henholdsvis 2 og $\sqrt{3}$. Find Trekantens Areal.

3. Konstruer et Trapez. som kan indskrives i en Cirkel, af en af de Sider, som ikke er parallelle, en af de parallelle Sider og disses Afstand (Højden).

Aritmetik.

1. Reducer

$$\frac{\sqrt[4]{27} - \sqrt[4]{8}}{\sqrt[4]{3} - \sqrt[4]{2}} = \frac{\sqrt[4]{27} + \sqrt[4]{8}}{\sqrt[4]{3} + \sqrt[4]{2}}$$

2. To Cyklister kører fra Kjøbenhavn til Sorø [10 Mil]. Den ene kører $\frac{1}{2}$ Mil mere i Timen end den anden og bruger derfor 1 Time mindre til hele Turen. Hvor mange Mil i Timen kører hver Cyklist?

3. Et vist Tal er deleligt baade med 196241 og med 330013; er det ogsaa deleligt med de to Tals Produkt?

Engelsk Version.

The town-gate had just been opened, when a traveller came riding on a white horse, with a coal-black poodle¹⁾ bounding and barking joyfully before him. The rider was a merchant. The roads he travelled were not always safe; so he carried a pair of pistols in his holsters,²⁾ and always had his faithful dog with him; and he would rather have lost a great deal of money than have lost it. Yet by a sad mistake he became its murderer.

In the middle of a wood the dog suddenly began to bark and look up steadily at its master. The latter turned his horse round, but saw nothing. The dog kept on barking, and at last threw itself before the horse, barking louder and behaving more strangely than ever, so that its master at last thought that the poor dog had gone mad. In his fear, and with the greatest sorrow, he took out one of his pistols and fired it at the dog. It fell, and its master rode sadly on.

In the next village, when he stopped to feed his horse, he suddenly noticed that he had lost his money-bag.³⁾ The thought at once struck him that the dog had acted so strangely to let him know that he had dropped it. Without delay he again mounted and rode back. He found the place where the poor creature had been shot, but it was no more there: only a pool⁴⁾ of blood on the road showed where it had been wounded, and drops of blood stained⁵⁾ the road back from the place. Following this track, he soon found his bag, and

¹⁾ poodle, Pudel. ²⁾ holster, Pistolhylster. ³⁾ bag Pose.
⁴⁾ pool, Pøl. ⁵⁾ to stain, at plette.

beside it the dying dog. The faithful animal knew its master, crawled to his feet, and died.

Latinsk Stil.

I den første puniske Krig satte Konsulerne Regulus og Vulso over til Afrika og indtog kort Tid derefter Byen Clupea. Ved Fjendernes Ankomst blev Karthaginienserne saa forfærdede, at de næsten intet gjorde, der kunde være til Skade¹⁾ for Romerne. Derfor bemægtigede disse sig et stort Bytte, og alt, hvad de tog, gemte²⁾ de i Clupea. Medens dette foregik, besluttede Senatet, at den ene af Konsulerne skulde vende hjem til Italien og den anden forblive i Afrika. Saaledes skete det, at Regulus blev efterladt i Fjendernes Land. Mod ham sendte Karthaginienserne en Hær, og de var overbeviste om, at Fjenderne enten vilde blive jagne ud af Landet eller gaa til Grunde; men Regulus slog dem og rykkede frem mod deres By. Da sendte de, berøvede den største Del af deres Tropper og plagede³⁾ af Sult, Gesandter for at underhandle om Fred. De haarde Betingelser, som Regulus stillede,⁴⁾ bevægede Karthaginienserne til at sætte Lacedæmonieren Xanthippus over en ny Hær. Han viste sig Karthaginiensernes Tillid værdig; thi den romerske Hær blev fuldstændig slaaet, og mange Soldater tillige med Anføreren blev fangne.

¹⁾ Skade = detrimentum. ²⁾ gemmer = depono ³⁾ plager = conficio. ⁴⁾ stiller = fero.

Eksamenskandidater i 1893.

Til Afgangseksamen for studerende er indmeldte:

1. *Emil Rasmus Christian Madsen*, f. 28. Juli 1875, optaget i Skolen 1. Septbr. 1884, Søn af Gartner M., Ordrup.
2. *Axel Høeg Brask*, f. 1. Juni 1875, opt. 1. Maj 1889, Søn af Prokurator B., Ordrup.
3. *Torben Scheel*, f. 5. Febr. 1875, opt. 1. Okt. 1890, Søn af Greve Scheel, Kjøbenhavn.
4. *Andreas Nikolaj Brammer*, f. 8. Aug. 1874, opt. 20 Aug. 1891, Søn af afd. Sognepræst B., Slagelse.
5. *Carl Edvard Falbe Hansen*, f. 28. Jan. 1875, opt. 20 April 1892, Søn af Sagfører, Branddirektør F. H., Holstebro.
6. *Else Marie Kristensen Balle*, f. 5. Febr. 1874, opt. 17. Septbr. 1891, Datter af Landmand K. B., V. Nebel.

Til IV. Klasses Hovedeksamen er indmeldte:

1. *Tora Frederiksen*, f. 27. Jan. 1877, opt. Juni 1881, Datter af Skolebestyrer F., Ordrup.
2. *Dagmar Petersen*, f. 4. Febr. 1877, opt. 1. Maj 1885, Datter af Lærer P., Ordrup.
3. *Oluf Behrnt Suhr Westi*, f. 9. Novbr. 1875, opt. 1. Jan. 1888, Søn af afd. Grosserer W., Kjøbenhavn.
4. *Ejnar Christensen*, f. 13. Decbr. 1877, opt. 1. Jan. 1884, Søn af Cand. phil. Chr., Jægersborg.
5. *Harald Henry Abrahamson Læssøe*, f. 22. April 1878, opt. 19. Aug. 1890, Søn af Kaptajn L., Forindien.
6. *Olaf Sørensen*, f. 10. Septbr. 1877, opt. 20. August 1891, Søn af Sognepræst S., Kjøbenhavn.

Til Almindelig Forberedelseseksamen er indmeldt:

Jensine Karoline Marie Frederiksen, f. 7. Juli 1873,
opt. 1879, Datter af Skolebestyrer F., Ordrup.

Disciplene.

Skolen har i Aar undervist 141 Disciple, hvoraf 9 er udgaaede i Aarets Løb; 1 af disse er afgaaet ved Døden, og 2 har afsluttet deres Skolegang. Ved Aarets Slutning er her saaledes 132 Disciple, hvoraf 28 bor paa Skolen, 5 hos Familier i Omegnen, 5 tager herud fra Kjøbenhavn; Resten er skolesøgende Disciple fra Ordrup, Jægersborg, Gentofte, Skovshoved og Taarbæk.

Disciplene er saaledes fordelte i Klasserne (de studerende og Realklasserne betegnes her og i det følgende med Romertal, Fællesklasserne med almindelige Tal):

VI.	studerende Klasse	6	Disciple.
V.	„	5	„
IV.	„	6	„
III.	„	5	„
II.	„	5	„
I.	„	5	„
IV.	Realklasse	1	„
III.	„	3	„
II.	„	16	„
I.	„	12	„

6.	Fællesklasse	12	Disciple.
5.	„	15	„
4.	„	11	„
3.	„	15	„
2.	„	9	„
1.	„	6	„

Det er vor Stræben at give Børnene et Hjem hos os, og det staar aabent for dem ogsaa, efter at de har forladt os. Alle de skolesøgende Børn søger vi at give saa hjemlige Forhold og et saa fast personligt Tilhold, som det er os muligt. Ogsaa med Hensyn til Skolearbejdet har Disciplene uden for Skoletiden fri Adgang til Lærerne, saa vidt Tid og Kræfter strækker til. Dette benyttes i ikke ringe Udstrækning; og der er i det hele en livlig Vekselvirkning mellem ældre og yngre, Lærere og Disciple, i vor Kreds.

Min Hustru og jeg samt Hjemmets øvrige voksne Medlemmer hjælpes ad med at yde Fosterbørnene Støtte, Tilsyn og Hjælp i de forskellige Henseender, hvor der trænges dertil. En af de ugifte Lærere sover hos Børnene om Natten.

Den daglige Husordning.

Den daglige Husordning i Skolehjemmet er følgende: Børnene staar op Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og har tre Kvarter til at gøre sig færdige i. Kl. 7 $\frac{1}{4}$ Morgendrik, derefter Leg hjemme eller i Skoven, som kun er 5 Minutters Gang fra Skolen,

Fodbold e. l. til Kl. 9. Med samtlige Børn og Lærere indledes saa Skoledagen som forhen beskrevet. Denne varer for de mindste Børns Vedkommende i Reglen til Kl. 1, for de andre til Kl. 2 eller 3. Fra 10,⁴⁵ til 11,¹⁰ spises Frokost; ved Timeskifterne derefter er der 10 og 15 Minutters Ophold, der tilbringes paa Legepladsen. Om Sommeren tages i Reglen en af Formiddagstimerne til Badning i Øresund. Iøvrigt gives der ikke sjældent Tilladelse til, at en Klasse med sin Lærer faar en Spadseretur eller Leg i det fri til Forfriskelse og Opmuntring under Arbejdet. Om Vinteren benyttes Sneen og Isen i stor Udstrækning. Kl. 3 spises til Middag. Derefter Friluftsliv til Kl. 5,¹⁰; saa læses der Lektier; de mindste forbereder sig under en Lærerindes Tilsyn, Mellemklassernes Disciple for sig under en Lærers Tilsyn, de ældste paa egen Haand, dels enkeltvis, dels 2 à 3 sammen. Kl. 7¹/₄ spises til Aften. Kl. 8¹/₂ gaar de smaa i Seng under kvindeligt Tilsyn, de større Kl. 9—9¹/₂ under en Lærers Tilsyn; de ældste har Tilladelse til at sidde noget længere oppe. For Størsteparten af Børnenes Vedkommende leder jeg selv Dagens Afslutning i Sovesalen. I de lyse Sommeraftener er vi ikke meget inde; men naar Aftenerne bliver mørke, tilbringer de Børn, der er færdige med deres Lektier, deres Aftenfritid enten i Dagligstuerne eller i den opvarmede Gymnastiksal med Læsning, Spil, Leg, frivillig Gymnastik e. l. Om Søndagen foretages som oftest større Udflugter, efter at Hjemmets Medlemmer, smaa og store, har været samlede til Søndagsgudstjeneste Kl. 9. Hver anden Søndag tilbringer Børnene i Reglen i deres Hjem. Ferierne tilbringes ogsaa i Børnenes Hjem, naar der ikke er nødvendige Grunde til en

anden Ordning. De Børn, der har langt til deres Hjem, ser vi med Glæde hos os i de mindre Ferier, men i Sommerferien er det baade en sjælelig og legemlig Nødvendighed for min Hustru og mig at være helt fri. En lille Dans eller anden Lystighed hører ikke til Sjældenhederne om Søndagstenerne, især naar gamle Elever besøger Hjemmet.

Skolens Lærerkræfter.

Ved Skolen arbejder 18 Lærere og Lærerinder, af hvilke de 11 har Bolig i Ordrup, og af disse hører de 5 til Skolens Husstand.

Arbejdet har været fordelt saaledes:

Bestyreren: *Bibelhistorie* med I., II. og III. Kl. *Dansk* med III. og IV. Kl. (Grammatikundervisningen besørger af Frk. M. Schmidt) samt en ugentlig Dansktime med V. og VI. Kl. i Fællesskab; de frie danske Stile i disse Klasser hører ogsaa ind under ham. *Fysik* med III. og IV. Realkl. samt en ugentlig *Sagatime* med 6.—I.—II. Kl. Gennemgaar under opbyggelig Form hver Søndag Morgen Søndagsevangeliet.

Pastor Hohlenberg holder een Gang om Ugen kirkelige Foredrag for IV.—V. VI. Kl. samt har i Slutningen af Skoleaaret fortalt David Livingstones Historie for I.—II.—III. Kl.

Frøken Ida Olsen: *Engelsk* gennem hele Skolen undtagen VI. Kl. og *Tysk* i 4., 5., II., III. og IV. Kl.

Inspektør Hjalmar Høgsbro: *Regning* gennem hele Skolen op til II. Kl. incl. *Geografi og Naturhistorie* i 2., 3., 4. og 5. Kl. Forestaar Indkøb og Udsalg af Bøger og Skolerekvisitter til Børnene.

Cand. phil. Scheuer: *Dansk* med V. og VI. Kl. *Oldnordisk* med VI. Kl. *Historie* med IV. st. Kl. samt med V. og VI. Kl. *Latin* med III. Kl. (under Medvirkning af stud. mag. Rasmussen) samt med V. Kl.

Cand. mag. Branner: *Iransk* gennem hele Skolen. *Latin* med II. Kl. *Historie* med III. Kl. samt IV. Realkl.

Frøken Magnella Schmidt: *Dansk* med 6., I. og II. Kl. samt *dansk Grammatik* med III. og IV. Realkl. *Historie* med 4., 5., 6., I. og II. Kl. *Tysk* med 6. og I. Kl. *Engelsk* med VI. Kl. Fører Skolens Regnskab.

Frøken Anna Tommerup: *Dansk* med 1., 2., 4. og 5. Kl. *Skrivning* med 1., 2. og 3. Kl. *Bibelhistorie* med 2. og 3. Kl. Leder de yngre Føsterbørns Lektielæsning om Eftermiddagen.

Fru Maren Høgsbro: *Bibelhistorie* med 4., 5. og 6. Kl. samt *Frihaandstegning* gennem hele Skolen.

Cand. mag. Henningsen: *Oldnordisk* med V. Kl. *Latin* med IV. og VI. Kl. samt een ugentlig *Latintime* med V. Kl. *Græsk* med III., IV., V. og VI. Kl.

Stud. mag. P. Rasmussen: *Geografi* med 6., I., II., III. og IV. Kl. *Matematik* med I., II. og III. Kl. *Regning* med III. Kl. *Latin* med I. Kl.

Stud. mag. Aug. Busck: *Naturhistorie* med 6., I., II., III. og IV. Kl. *Regning* med IV. Kl. Fører Tilsyn med og ordner Skolens Samlinger og yder stadig sin Hjælp ved Tilsynet uden for Skoletiden.

Sanglærer Jørgensen: *Sangundervisningen* i hele Skolen

og giver privat nogle af Disciplene Undervisning i *Violinspil*.

Frøken Agnes Hansen: *Syning og Broderi* med Skolens Piger.

Frøken Fanny Frederiksen: *Strikning og Hækning* med Skolens Piger.

Cand. phil. V. Plockross: *Fysik* med V. og VI. spr. Kl., *Matematik* og *Fysik* med V. og VI. mat. Kl. samt *Matematik* med IV. Kl.

Lieutenant Holger Nielsen: *Gymnastik* gennem hele Skolen. *Skrivning* med 3., 4., 5., 6., I. og II. Kl. Har privat haft Danseundervisning i Vinterhalvaaret og giver uden for Skoletiden privat Ekstraundervisning i *Fægtning* og *Hugning*. Fører Tilsynet paa Legepladsen i Frikvartererne.

Stud. mag. Samuel Thomsen: *Dansk* med 3. Kl. Er nærværende ved Forberedelsen om Eftermiddagen og deltager i Tilsynet med Hjemmets Fosterbørn uden for Skoletiden.

Stud. mag. Gøtsche har besørgt Hr. Chr. Brammers Undervisning under dennes Udenlandsrejse.

Fru Louise Busck, f. *Steenberg*, der i adskillige Aar har givet privat Undervisning i Klaverspil, har efter sit Bryllup ophørt at undervise her paa Skolen. Vi takker hende for godt Arbejde og fornøjeligt Samliv.

Som **Klasselærere** har efterfølgende ført det særlige Tilsyn med de enkelte Klasser:

1. Kl.	}	<i>Frøken Annu Tommerup.</i>
2. „		
3. „		<i>Hr. Samuel Thomsen.</i>

4.	Kl.	}	<i>Hr. Hjalmar Høgsbro.</i>
5.	„		
6.	„	}	<i>Frøken Magnella Schmidt.</i>
I.	„		
II.	„	}	<i>Hr. Rasmussen.</i>
III.	„		
IV.	„	}	<i>Bestyreren.</i>
V.	„		
VI.	„	}	<i>Hr. Henningsen.</i>

Undervisningsfagenes Fordeling.

	VI. mat. Kl.	VI. spr. Kl.	V. mat Kl.	V. spr. Kl.	IV. st. Kl.	IV. Realkl.	III. st. Kl.	III. Realkl.	II. st. Kl.	II. Realkl.	I. st. Kl.	I. Realkl.	6. Fælleskl.	5. Fælleskl.	4. Fælleskl.	3. Fælleskl.	2. Fælleskl.	1. Fælleskl.
Dansk	4	4	4	4	2	3	2	3	3	3	3	3	4	4	6	8	7	9
Oldnordisk	1	1	2	2														
Tysk		2	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2	3	4	5			
Fransk	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4					
Engelsk	1	1				4		3		3		5						
Latin		8		8	7		7		7		6							
Græsk		7		6	5		5											
Bibellhistorie	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Historie	5	5	3	3	2	4	2	2	2	2	2	2	3	3	2			
Geografi						2	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2		
Naturhistorie						2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	
Naturlære	6	2	5	2		3		3										
Matematik	8		6		5	4	4	4	4	4	3	3						
Regning						1	1	1	2	2	2	2	3	3	4	4	4	4
Tegning			1						1	1	1	1	2	2	2	1		
Skrivning									1	1	2	2	2	2	4	4	7	7
Gymnastik	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Sang	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2
Kvdl.Haandg.									4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

I Gymnastik, Sang og enkelte andre Fag er der ikke undervist klassevis, men, hvor Klasserne er smaa, i større Grupper. Den ene Bibeltime i II.—III. Klasse har hver anden Uge været brugt til Tysk.

Arbejdet i de forskellige Klasser.

I. Fællesklasse.

Dansk.

Yngste Afdeling har læst de første 100 Sider af H. C. Frederiksens Læsebog. — Ældste Afdeling har læst hele Bogen — De fleste af Digtene, der findes i Læsebogen, og en Del andre er lærte udenad. Der er fortalt en Del Historier i Timerne, ligesom ogsaa Indholdet af det læste stadig er gjort til Genstand for Samtale og Genfortælling. De Digte, der er Melodi til, er blevne sungne.

Yngste Afdeling har daglig Afskrivning paa Tavle, ældste Afdeling daglig Afskrivning med Blyant i Stilebog.

I det hele veksler Læsningen i denne Klasse jævnlig med Sang, Fortælling, Genfortælling, Tegning og Skrivning.

Skrivning.

Yngste Afdeling har lært at skrive alle Bogstaverne paa Tavle, ældste Afdeling skriver med Blyant i Louise Stremmes første Hæfte.

Regning.

Klassen har lært at tælle (ved Hjælp af benævnte

Enheder) til 200, kan lægge 1-cifrede og smaa 2-cifrede Tal sammen ved Hjælp af Pinde og andre synlige Ting.

2. Fællesklasse.

Dansk.

Klassen har læst og genfortalt Indholdet af hele Julie Heins Læsebog Nr. 2. — Daglig Afskrivning med Blæk i Stilebog.

Bibelhistorie.

Har faaet fortalt en Del bibelske Historier af det gamle Testamente. Her kan nævnes Kain og Abel, Noah, Abraham, Isak og Jakob, Josef og hans Brødre, Moses, Samson, Saul, David, Akab og Jesabel.

Skrivning.

Klassen har skrevet Louise Stremmes første Hæfte to Gange igennem, første Gang med Blyant, anden Gang med Blæk.

Regning.

Klassen har indøvet Sammenlægning og Fradragning af 1-, 2- og 3-cifrede Tal. Tavleregningen udføres her nærmest paa samme Maade, som bruges ved Hovedregning. De to første Tabeller er lærte.

Geografi og Naturkundskab.

Børnene har faaet Sansen aabnet for herhen hørende Emner gennem Fortælling og Forevisning af Genstande og Billeder. I Geografi har de faaet Forstaaelse af et Kort og har sammen med tredje Klasse læst en Del af Danmarks Geografi.

3. Fællesklasse.

Dansk.

Læst Agerskov, Nørregaard og Strøms Læsebog Nr. 1. Enkelte af Digtene er lærte udenad. To Udenadsstiler om Ugen, begyndende med halvtredje, endende med seks Linier. Samtaler og Genfortælling.

Bibellistorie.

Har været undervist sammen med 2. Klasse. Se under denne.

Skrivning.

Her*) ledes Undervisningen fremadskridende efter Louise Stremmes System.

Regning.

Udvidet Additionen og Subtraktionen; Multiplikations-Tabellen er omhyggelig udregnet paa den store Tavle og derefter lært efter den indskrevne Udregning i Disciplenes skriftlige Opgavebøger. Hovedregning jævnlig øvet i en mindre Del af hver Time og med særlig Vægt paa hurtig Behandling af mindre Tal og lette Forhold. Har dels mundtligt, dels skriftligt Hjemmearbejde til hver Time. I denne Klasse *begynder* det skriftlige Hjemmearbejde og fortsættes Skolen igennem, vekslende med Hjemmeforberedelsen til mundtlig Regning.

Geografi.

Danmarks Geografi og Naturforhold efter Kort. »Danmark i Billeder og Tekst« og Roms »Geografiske Billeder« har bl. a. været brugt som Hjælpemiddel ved Undervisningen, hvor det var muligt.

*) og i de følgende Klasser.

Zoologi.

Væsentlig samme Slags Øvelse som i 2. Klasse, idet Skolens zoologiske Samling er bleven meget brugt.

Tegning.

Grønvolds 3 første Hæfter.

4. Fællesklasse.*Dansk.*

Læst Agerskov, Nørregaard og Strøms Læsebog Nr. 2. De fleste af Bogens Digte samt enkelte andre er lærte udenad. — Af og til Udenadsstil; i øvrigt Diktatstiler, som hver Gang formes af Læreren og er afpassede efter Klassens Standpunkt med særligt Henblik paa det, der skal indøves i Grammatik, hvori Undervisningen tager sin Begyndelse i denne Klasse. Disciplene har lært at bruge Skilletegn, har lært at kende en simpel Sætning, kender Tal og Køn, Udsagnsord, Tillægsord og de personlige Stedord og er blevene bekendte med lidt af Udsagnsordenes Bøjning.

Bibelhistorie.

Børnene har faaet fortalt hele Jødefolkets Historie ret udførligt fra Skabelsen til Jesu Fødsel, og den mundtlige Fortælling støttes af Læsning og Hjemmeforberedelse i Chr. Møllers Bibelhistorie for Elementarskolen.

Historie.

Efter Erslevs lille Fædrelandshistorie for Borger- og Almueskoler er lært forfra til Kristian den Femte. — Enkelte Heltesagn fra den græske Oldtid er blevene fortalte for Børnene.

Tysk.

C. A. Nissen: Tysk Elementarbog fra Begyndelsen til Side 56.

Regning.

Indøvet Multiplikation baade med benævnt og ubenævnt Multiplikandus. Indøvet og lært Divisionstabellen.

Øvelse i Hovedregning; helst forenet med Regning paa den store Tavle, men ogsaa selvstændig.

Geografi.

Erslevs Geografi Nr. 3 fra Side 18 til Side 38 har været den ydre Ledetraad i Arbejdet; adskilligt er forevist, og meget af det læste udfyldt ved mundtlig Fortælling.

Zoologi.

Gennemgaaet de vigtigste Pattedyr og Fugle ved Hjælp af Fortælling med Benyttelse af Skolens naturhistoriske Samling og Billeder. Til Hjælp ved Hjemmearbejdet er brugt Sahlertz's Zoologi.

Tegning.

Store kvadrerede Fortegninger, idet Bogens Sider kvadreres nøjagtig efter samme Maalestok som Fortegningerne. Derefter tegnes nogle lette af teknisk Skoles Fortegninger. Luftmaal indøves.

5. Fællesklasse.*Dansk.*

Læst Agerskov, Nørregaard og Strøms Læsebog Nr. 3. De fleste af Bogens Digte samt enkelte andre er lærte udenad. — Diktatstile afveksler med Fortællingsstile, disse i Form af smaa Breve eller Smaahistorier. — I Grammatik er det i 4. Klasse lærte fæstnet og udvidet blandt andet med Omsagnsord.

Bibellistorie.

Her er læst sammen med 6te Klasse; se denne.

Tysk.

Kapers og Simonsens tyske Læsebog for Begyndere S. 39—73. Vers udenad efter samme Bog. Mundtlig Oversættelse fra Dansk efter Kapers Stiløvelser for Begyndere. Formlærens Hovedregler mundtlig.

Historie.

Efter Blochs mindre Lærebog i Historien er lært Oldtiden og Middelalderen, dog med Forbigaaelse af Nordens Historie. — Efter Erslevs mindre Fædrelandshistorie er lært fra Kristian den Femte til Nutiden.

Geografi.

Norges og Sverrigs Inddeling og Byer, Ruslands og de britiske Øers Naturforhold, Inddeling og Byer, samt endelig Mellemeuropas Bjerge, Floder og vigtigste Jordbundsforhold.

Dette er gennemgaaet efter Erslevs Geografi Nr. 3 fra Side 38 til 53 og fra Side 77 til 84.

Zoologi.

Gennemgaaet de vigtigste Former blandt Krybdyr, Padder, Fisk, Leddyr og Bløddyr. Ved Hjemmearbejdet er brugt Sahlertz's Zoologi. Stadig støttes og oplives Undervisningen ved Brug af Skolens naturhistoriske Samling samt af Billeder.

Regning.

Har fortsat Multiplikationen med større Tal og flere Benævnelser, endvidere gennemgaaet Division og endelig repeteret begge Regningsarter gennem smaa Beregningsstykker. Jævnlig bruges en mindre Del af Timen til Hovedregning, og Hovedvægten lægges ogsaa her paa hurtig og sikker Behandling af forholdsvis smaa Tal og lette Forhold.

Tegning.

Fortsættes med store Fortegninger, som dels formindskes, dels forstørres ved Hjælp af Luftmaal; et Par enkelte viderekomne Elever har begyndt paa Gipsornamenter.

6. Fællesklasse.*Dansk.*

Har læst Agerskov, Nørregaard og Strøms Læsebog Nr. 4. Flere Digte er lærte udenad. — Een Diktat- eller Fortællingsstil om Ugen. — I Grammatik er lært alle Ordklasserne og Sætningens Dele. Klassen har desuden lært at skelne Hovedsætninger fra Bisætninger; der analyseres efter Diktatstilene, som hver Gang afpasses efter det, der skal indøves.

Bibellistorie.

Det gamle Testamente repeteret, og det nye Testamente gennemgaaet udførligere end i forrige Klasse. Chr. Møllers Bibellistorie for Elementarskolen er brugt til Hjemmelæsning. Enkelte bibelske Digte bruges ved Undervisningen.

Historie.

Efter Blochs mindre Lærebog i Historien er lært fra Roms Anlæggelse Bogen ud.

Tysk.

Læst Kaper og Simonsens Læsebog for Begyndere Afd. 3 fra Stk. 24 samt nogle af Digtene bag i Bogen. I Grammatik er gennemgaaet, støttet til Nissens Grammatik I., Navneordenes og Tillægsordenes Bøjning samt alle Stedordene og Hjælpeverberne gennem alle Tider. End-

videre gennem Analyse repeteret Kendeordenes og de uregelmæssige Verbers Bøjning samt Forholdsordene.

Fransk.

Carl Michelsen: Fransk for Begyndere; Stykke 1—56.

Regning.

Brøkers Addition og Subtraktion, støttet af Bokkenheusers Regnebog II. Del. Desuden er der brugt lettere, indledende Hovedregningsopgaver i Brøkers Multiplikation og Division. Den store Tabel repeteret. Desuden almindelige Øvelser i Hovedregning med mindre Tal.

Geografi.

Efter Kort og Erslevs Geogr. Nr. 3 er læst Mellem- og Sydeuropa, fysisk og politisk.

Zoologi.

Læst og repeteret efter Sahlertz's Naturhistorie den alm. Inddeling samt Pattedyr og Fugle.

Tegning.

Fortsættes efter teknisk Skoles store Fortegninger; en enkelt Discipel er naaet til at tegne efter Gipsornamenter.

I. Realklasse.

Dansk.

Har læst Agerskov, Nørregaard og Strøms Læsebog Nr. 5. — Flere af Digtene er lærte udenad. — Een Diktat- eller Fortællingsstil om Ugen. — Ved Analyse af de dertil afpassede Diktatstile er det i de foregaaende Klasser lærte grammatiske Indhold fæstnet og udvidet.

Bibelhistorie.

Nærmest under opbyggelig og kristelig orienterende Form er vor Frelzers Historie gennemgaaet. Som Hjemmelæsning er til Dels brugt Chr. Møllers Bibelhistorie for Elementarskolen.

Historie.

Lært I. Del af Blochs Lærebog for Realskoler, dog med Forbigaaelse af Nordens Historie.

Tysk.

Læst Kapers Læsebog for Mellemlklasserne forfra til Side 48 samt nogle af Digtene. I Kapers Stiløvelser for Begyndere er læst Stykkerne om de svage Verber. I Grammatik er lært efter Nissens Grammatik forfra til Verberne.

Fransk.

Efter Jungs Elementarbog er læst og repeteret de 3 Fortællinger i Bogens Slutning.

Engelsk.

Listov: 1ste og 2den Del af Ledetraaden helt igennem. Grammatik mundtlig.

Matematik.

I *Aritmetik* er gennemgaaet Addition, Subtraktion, Multiplikation og Division til Brøk. -- I *Geometri* efter Jul. Petersens Plangeometri til 2. Kapitel. De tilsvarende Opgaver er løste.

Regning.

Regnet de fleste Opgaver i Bokkenheusers Regnebog II. Del forfra til Side 21.

Ved Siden deraf er jævnlig en mindre Del af Timent bleven benyttet til Hovedregning, og der er her lagt større Vægt paa Hurtighed og Sikkerhed i Behandlingen af mindre Tal og mindre Forhold end paa Øvelser med større Tal og vanskelige Forhold.

Geografi.

Læst Asien, Afrika, Amerika og Australien efter Erslevs Geografi Nr. 2.

Zoologi.

Læst Krybdyr, Padder, Fisk, Leddyr og Bløddyr efter Feddersens Zoologi.

Tegning.

Tegning efter Gipsornamenter samt efter sværere Fortegninger.

I. stud. Klasse.

Har læst det samme som I. Realklasse (se foran), men ikke Engelsk; i det Sted:

Latin.

Efter Hauchs Læsebog I. er læst og repeteret Stk. 1—100. I en Stilebog har Disciplene i det sidste Halvaar en Gang ugentlig paa Skolen skrevet enkelte i Forvejen gennemgaaede og læste Stykker.

II. Realklasse.

Dansk.

Læst Agerskov, Nørregaard og Strøms Læsebog Nr. 6. Nogle af Digtene er lærte udenad. Form- og Sætningslæren — dog med Forbigaaelse af det mindre væsentlige — indøvet gennem Analyse af de dertil atpassede Diktatstile. — Een Stil ugentlig, skiftevis Diktat-

stile og Stile af let beskrivende naturhistorisk og lignende Indhold.

Bibellistorie.

Fortalt: 1. Af Apostlenes Liv. 2. Jødernes Historie i korte Træk fra Kristi Tid og op til vore Dage (Bar-Kokba — Jøderne i Middelalderen — Jødefejden — Ingemanns *Rabbi* — Henrik Wergelands *Jøden*.) 3. Profeten Jonas's Historie som Indledning til Missionshistorie. 4. Om Mission. 5. Ambrosius og Augustin. 6. Polykarp. 7. Vivia Perpetua. 8. Ansgar. 9. David Livingstones Historie.

Historie.

Læst II. Del af Blochs Lærebog for Realskoler, dog med Forbigaaelse af Nordens Historie.

Tysk.

Kaper: Tysk Læsebog for Mellemlklasserne S. 63—127. Nogle Vers er lærte udenad efter samme Bog. Formlæren efter Ankjærs Grammatik. Een Stil ugentlig efter Kapers Stiløvelser for Begyndere.

Fransk.

Cohen og Kaper: Franske Læsestykker for Mellemlklasserne pag. 1—55. Det vigtigste af Grammatikken, særlig de uregelmæssige Verber, efter Jungs Elementarbog.

Engelsk.

Læst første Halvdel af Listovs engelske Læsestykker 2. Afdeling. I Grammatik er Formlæren læst efter Rosings Grammatik. — Een Stil om Ugen efter Listovs Stiløvelser.

Matematik.

I *Aritmetik* er læst og repeteret Steens Aritmetik undtagen Afsnittet om Kvadratrod. Endvidere er lært

Ligninger med een og flere ubekendte efter mundtlig Forklaring. En Mængde Opgaver, svarende til det læste Pensum, er løste dels hjemme, dels paa Skolen. — I *Geometri* er læst og repeteret Jul. Petersens Plangeometri til Afsnittet om Lighedannedhed. De tilsvarende Opgaver er løste foruden nogle flere.

Regning.

Regnet saa godt som alle Opgaverne i Bokkenhensers Regnebog II. Del Side 32—47 samt fra Side 51—55 og nogle Opgaver af dem, der begynder Side 61. Ved Siden heraf Hovedregning med et større Hensyn til Sikkerhed og Hurtighed i smaa Forhold end til Manøvrering med store Tal og vanskelige Forhold.

Geografi.

Læst og repeteret hele Europa efter Erslevs Geografi Nr. 2.

Naturhistorie.

Efter Feddersens Naturhistorie læst og repeteret Pattedyr og Fugle samt den almindelige Del (Fysiologi).

I Botanik er den almindelige Del gennemgaaet og repeteret uden Bog.

Tegning.

Størsteparten fortsætter Tegning efter Gipsornamenter.

II. stud. Klasse.

Har læst det samme som II. Realklasse (se foran), men ikke Engelsk; i det Sted:

Latin.

Læst og repeteret Cæsar: De bello Gallico lib. I. til Kapitel 30, Hauchs Læsebog I. fra Stk. 100 og Bogen ud. — Een Stil ugentlig efter Hauch.

III. Realklasse.

Dansk.

Skoleaaret begyndte med et historisk og geografisk Indblik i Forholdene paa Island i Fristatstiden, hovedsagelig efter C. Rosenbergs: *Livet paa Island*; læst Finboge den Stærkes Saga samt Munchs Digt: *Yderst mod Norden*. — Af Folkeviser læst Niels Ebbesen. — Desuden Blichers *Hosekræmmeren*, Pal. Müller: *Den ottende Kunst*, Molbech: *Ambrosius*, Holberg: *Den Stundesløse*. — Endelig en Del af Digtene af Runeberg: *Fänrik Ståls sägner*. Der er gennemsnitlig skrevet to Stile om Maaneden, dels lettere IV. Klasses Eksamenstile, dels Stile af lignende Art. — Grammatikken er gennemgaaet hovedsagelig i det Omfang, hvori den kræves til IV. Klasses Eksamen.

Bibellistorie.

Klassen har læst sammen med II. Klasse (se foran).

Historie.

Nordens Historie læst efter Blochs Lærebog.

Tysk.

Kapers Læsebog for Mellemlasserne fra Side 124 Bogen ud. Vers udenad efter samme Bog. Ankjærs Formlære, Kapers Syntaks. Een Stil ugentlig efter Kapers Stiløvelser.

Fransk.

Efter Cohen og Kapers Læsebog er læst og repeteret Side 1—79 (undtagen Side 23—25) og læst Side 83—91. En Del Gloser er lærte efter Pios Ordsamling, udg. af Bariuel. — I Grammatik er lært det vigtigste af

Formlæren efter Jungs Grammatik og enkelte syntaktiske Regler.

Engelsk.

Den sidste Halvdel af Listovs engelske Læsestykker 2. Afd. Bojesens Digte. Rosings Grammatik. — Een Version om Ugen.

Matematik.

Aritmetik: Potens og Rod efter Jul. Petersen samt kvadratiske Ligninger. Hjemmeopg. 1 Gang ugtl.

Geometri: Jul. Petersens Plangeometri til Arealer. Bogens Opgaver er løste og desuden en Del flere, saavel paa Skolen som hjemme. Hjemmeopg. 1 Gang ugtl.

Regning.

En Del spredte Opgaver efter Bokkenheuser og desuden en Del Eksamensopgaver, saavel paa Skolen som hjemme.

Geografi.

De fire fremmede Verdensdele og den matematiske Geografi efter Erslevs Geografi Nr. 2.

Naturhistorie.

I *Zoologi* læst efter Feddersen de koldblodige Hvirveldyr, Leddyr og Bløddyr.

I *Botanik* er læst efter Poulsen den almindelige Del samt den systematiske Del til de helkronede.

Naturlære.

Hele den mekaniske og kemiske Fysik undt. Magnetisme og Elektricitet. Undervisningen er støttet til Holtens Naturlære.

III. stud. Klasse.

Har læst det samme som III. Realklasse (se foran), men ikke Engelsk. Klassen har i Steden haft Latin og Græsk.

Latin.

Cicero: Pro Roscio; Pro Dejotaro. A. G. Ø.
 Hauch: Lærebog i Lat. 2, Stk. 1—30. — 1 Stil ugentlig efter Iversens Stiløvelser og efter Hauchs Læreb. 2. Gramm. efter Madvig og A. P. J. Scheuers Oversigt.

Græsk.

Bergs Forskole. Levy og Velschows græske Læsebog Side 1—10. Formlæren efter Weilbach. Gudelæren efter Secher.

IV. Realklasse.*Dansk.*

Da der i de foregaaende Aars Skolemeddelelser meget udførlig er gjort Rede for, hvorledes Skolen leder sin Danskundervisning, og hvad den tilsigter med dette særdeles omfattende og betydningsfulde Fag, skal der i Aar kun kortelig meddeles, hvad der er læst, idet der dog atter skal bemærkes til Orientering for nye Læsere, at Skolen søger at lægge lidt personligt og lidt dramatisk Liv ind i den danske Oplæsning.

Der opgives i Aar til almindelig Forberedelseseksamen:

Holberg: Jeppe paa Bjærget.

„ Den Stundesløse.

Wessel: Smeden og Bageren.

Baggesen: Da jeg var lille.

Oehlenschläger: Vaulundurs Saga.

Grundtvig: Bisp Vilhelm og Konning Svend.

Blicher: Marie.

Chr. Winther: Henrik og Else.

H. C. Andersen: Den grimme Ælling.

H. P. Holst: Naar mit Øje er lukt.

Ploug: Et Kys.

„ Griffenfeld.

Chr. Richardt: Gertrud Rask.

Drachmann: Hvor bliver Jollen af.

Munch: Fangen paa Munkholm.

Ibsen: Hærmændene paa Helgeland.

Bjørnson: Berglioth.

Der er gennemsnitlig skrevet to Stile om Maanedens hovedsagelig tidligere Eksamensopgaver. I Grammatik lært det befalede Pensum.

Kirkehistorie.

I det forløbne Skoleaar har vi igennem ugentlige Foredrag beskæftiget os med Apostelen Peters Levnedsløb efter Kilderne (det nye Testamente, den ældste Kirkehistorie). Med Benyttelse af *Viktor Rydbergs »Romerske Dage«* er der gennemgaaet de Legender, der har dannet sig omkring Apostelen Peters Navn, og hvorom Mindesmærker findes i Rom (Peter og Simon Troldmand). Vi har derhos haft rig Lejlighed til at gaa ind paa adskillige Spørgsmaal af almindelig religiøs, historisk eller psykologisk Interesse. Eksempelvis kan nævnes: Peters Stilling i Apostelkredsen. — Peters Stilling i Romerkirken. — Hvad er en Jøde? — Hvad er en Hedning (Peter og Cornelius Ap. G. 10)? — Den Kristnes Stilling til Moseloven (Apostelmøde i Jerusalem; Ap. G. 10). — Brydning mellem det gamle og det nye (Peter i Antiochia; Gal. 2.).

Historie.

Verdenshistorien og Nordens Historie læst og repeteret efter Blochs Lærebog for Realskoler I. og II.

Tysk.

Læst hele Kapers Læsebog for Mellemlklasserne, saavel Prosa som Poesi.

Opgiver til Eksamen i Prosa Læsebogen Side 76—188 — 125 S. Poesi: Side 210—230 = 20 Sider.

Kursorisk: Schiller: Wilhelm Tell. — A. von Tromlitz: Die Vierhundert von Pfarzheim.

Ankjærs Formlære, Kapers Syntaks. Een Stil om Ugen: lette Fortællinger fra Dansk paa Tysk.

Fransk.

Af Cohen og Kapers Læsebog er læst Side 91—104; 127—212. Repeteret og opgives til Eksamen: Side 83—115; 121—127; 133—182.

Kursorisk er læst: Prosper Mérimée: Colomba p. 15—64.

Jungs Grammatik med en Del Forbigaaelser.

Engelsk.

Listovs engelske Læsestykker 2. Afd. samt Brekkes Læsebog for Mellemlklasserne Side 22—80. I alt 300 Sider. Bojesens Digte.

Kursorisk Resten af Brekkes Læsebog. Rosings Grammatik. Een Version om Ugen efter Hansen og Magnussens Opgaver.

Matematik.

Aritmetik. Jul. Petersen med en Del Forbigaaelser.

Geometri Hele Jul. Petersen.

Regning.

Omtrent tre Hjemmeopgaver egentlig, dels Eksamensopgaver, dels efter Bokkenheusers Regnebog.

Geografi.

Læst og repeteret hele Geografien efter Erslevs Nr. 2.

Naturhistorie.

Feddersens Zoologi og Poulsens Botanik.

Naturlære.

Det befalede Pensum. Undervisningen støttet af Holtens Naturlære.

IV. stud. Klasse.

Har i *Dansk, Kirkehistorie, Fransk, Matematik, Geografi* og *Naturhistorie* læst sammen med IV. Realklasse (se foran), dernæst

Historie.

Efter Thriges Haandbog i den gamle Historie er læst Side 175—271 og C. Thomsen: Det romerske Stats- og Privatliv i Oldtiden, pg. 1—40.

Tysk.

Læst: Kaper og Simonsens Læsebog for de højere Klasser, S. 52—147. Franz Knauth: Auswahl deutscher Gedichte. En stor Del af disse Digte er lærte.

Kursorisk: Schiller: Wilhelm Tell. A. von Tromlitz: Die Vierhundert von Pfarzheim.

Ankjærs Formlære, Kapers Syntaks. — Indtil Jul een Stil om Ugen efter Kapers Stiløvelser.

Latin.

Cæsar: De bello Gallico liber V. og VI.; Cicero: Pro Roscio: cap. 1—30 samt In Catilinam III. og IV.); Ovid: Verdensaldrene, Deucalion (156 v.), Pyramus og Thisbe (112 v.), Phaëton (387 v.), i alt 821 v.

Madvigs Grammatik og Scheuers Oversigt.

Ugentlig to Stile efter Iversen og Rasmussen, den ene ofte mundtlig.

Opgiver til Eksamen: Cæsar: De bello Gallico lib,

V.; Cicero: Pro Roscio (30 cap.); Ovid: Verdensaldrene (166 v.); Deucalion (156 v.), samt 181 Vers af Phaëton, i alt ca. 500 v.

Græsk.

Xenophons Anabasis 6. Bog og Odysseens 12. Bog (453 v.). — Sechers Mytologi. — Formlæren efter Weilbach.

V. stud. Klasse.

Den sproglig-historiske Afdeling.

Litteraturhistorie.

Hele Litteraturhistorien (med Undtagelse af Holbergs Periode og Rationalismen) er gennemgaaet, væsentlig med Rønnings Bog som Grundlag. — Af Forfattere er læst: Holberg: Erasmus Montanus; Jeppe paa Bjærgen. — Wessel: Kærlighed uden Strømper. — Oehlenschläger: Aladdin; St. Hans Aftens Spil; Guldhornene; Hakon Jarls Død. — Ingemann: Morgen- og Aftensange. — Blicher: En Landsbydegns Dagbog; E Bindstouw: Høsekræmmeren. — J. L. Heiberg: Elverhøj. — Hertz: Svend Dyrings Hus. — Chr. Winther: Hjortens Flugt. — Paludan Müller: Adam Homo. — H. C. Andersen: Flere Eventyr. — Hostrup: Genboerne; Tordenvejrr; Soldaterløjer. — Goldschmidt: Ravnen. — Ploug: Et Kys; mange Digte. — K. Gjellerup: Romulus.

Stile: Een fri og een bunden maanedlig.

Oldnordisk.

Wimmers Læsebog Side 53—107. — Grammatikken er gennemgaaet dels efter Wimmers Formlære, dels mundtlig.

Kirkehistorie.

Har læst sammen med IV. Klasse. (se denne).

Historie.

Læst og repeteret Blochs Middelalderens nyere og nyeste Tids Historie.

Tysk.

Karl Immermann: Der Oberhof. Kursorisk: Pag. 186—258. Statarisk: 1—94. Resten Maanedslæsning.

Efter Nissens Grammatik II. er læst til Pronominerne. Een Stil ugentlig efter Kapers Stiløvelser for de højere Klasser. Litteraturhistorien i store Træk til Klopstock.

Fransk.

Statarisk: Noveller og Fortællinger af nyere franske Forfattere, udgivne af C. F. Jung.

Kursorisk: Thiers: Napoléon à Sainte Hélène.

I Maanedslæsning: Erckmann-Chatrian: Histoire d'un conscrit de 1813. Scribe et Legouvé: Contes de la reine de Navarre pag. 100 og ud.

Jungs Grammatik med nogle Tilføjelser. — Een Stil ugentlig efter Michelsens Stiløvelser I. og Gjeddes Stiløvelser.

Latin.

Cicero: 1ste og 2den philippiske Tale. Seneca: Ad Marciam consolatio. Livius: 29de Bog. — Tacitus: Annales I., 1—50. Virgils Æneide, 4. Bog. Horats: Oder I., 1, 2, 3, 5, 14, 15, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 29, 31 = 340 Vers; II., 3, 7, 13, 14 = 124 Vers; Breve I., 1, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17; II., 2, 3. — Carmina selecta (Madvig): Catul (212 v.); Tibul (240 v).

Kursorisk er læst af Flemmer: Sølvalderens Forfattere ca. 40 Sider. Ca. 20 Sider af Sallusts Jugurtha. — Een Version om Ugen efter Henrichsen. — Thom-

sen: Det romerske Stats- og Privatliv. — Rafns Litteraturhistorie.

Græsk.

Herodot 8, 1—86 og 9. Bog undtagen Cap. 107—113 og 122. Odysseen 9. Bog, Iliaden 9. Bog. -- Lukian: Charon og Hanen.

Weilbachs Formlære. Hudes Syntaks. Sechers Mytologi. Christensen: Det græske Statsliv i Oldtiden.

I Oversættelse er læst en Tragedie af Aischylos (Agamemnon) samt lyriske Digte af forskellige Forfattere.

Fysik.

Læst Ellingers elementære Lærebøger, enkelt og sammensat Bevægelseslære, luftformige og draabeflydende Legemers Ligevægt, Varmen.

Den matematisk-naturvidenskabelige
Afdeling.

Litteraturhistorie, Oldnordisk, Kirkehistorie, Historie, Tysk og Fransk læst sammen med den sproglig-historiske Afdeling.

Matematik.

Hele Jul. Petersens Aritmetik og Algebra. — Jul. Petersens Trigonometri. — Jul. Petersens Stereometri forfra til Overflade. — Seidelins Projektionstegning til Hjelpeplanen. Alt det læste er repeteret. Omtrent 9 Opgaver ugentlig.

Fysik.

Ellingers mekaniske Fysik til Bølgegang. — Poulsens Optik til Kap. IV. Alt det læste er repeteret. Petersen og Forchhammers Astronomi til Maanen.

VI. stud. Klasse.

Den sproglig-historiske Afdeling.

Litteraturhistorie.

Rønnings Bog; mere specielt er Middelalderen og Reformationstidens 1ste Afdel. gennemgaaet.

Af Forfattere er læst: Holberg: Erasmus Montanus; Den politiske Kandestøber; Jeppe. — Wessel: Kærlighed uden Strømper. — Evald: Udtog af Levned og Meninger; Rungstedts Lyksaligheder. — Baggesen: Parti af Labyrinth. — Oehlenschläger: Hakon Jarl; Aladdin; St. Hans Aftens Spil; Axel og Valborg; Guldhornene. Sch. Staffeldt: flere Digte. — Ingemann: flere af de historiske Romaner; Morgen- og Aftensange. — Blicher: En Landsbydegns Dagbog; E Bindstouw; Hosekræmmeren. — J. L. Heiberg: Aprilsnarrene; Elverhøj; En Sjæl efter Døden. — Hertz: Svend Dyrings Hus. — P. M. Müller: En dansk Students Eventyr; St. Laurentius; Jægersang; Torbisten og Fluens; Glæde over Danmark. — Paludan-Müller: Adam Homo. — H. C. Andersen: mange af Eventyrene. — Hostrup: Genboerne; Tordenvejrr; Eventyr paa Fodrejsen; Soldaterløjer. — Goldschmidt: mange af Kærlighedshistorierne. — Ploug: Et Kys; flere Digte.

Stile. Een fri og een bunden Stil maanedlig.

Oldnordish.

Wimmers Læsebog 1—107. Wimmers Formlære. Opgiver i Wimmers Læsebog 53—107.

Kirkehistorie.

Læst sammen med IV. og V. Klasse (se IV. Klasse).

Historie.

Thriges og Blochs Lærebøger.

Tysk.

Hauff: Memoiren des Satan; Hoffmann: Klein Zaches; Partier af Goethes Faust samt Bulwer: Die letzten Tage von Pompeji. Hele Sproglæren repeteret ved Analyse og med Nissens tyske Grammatik som Støtte. Oversættelse fra Dansk paa Tysk efter Kapers Stiløvelser for de højere Klasser. Hovedpunkterne af Litteraturhistorien er gennemgaaede.

Kleist: Michael Kohlhaas. Immermann: Der Oberhof (Brudst., kurs.)

Fransk.

Statarisk: Lectures historiques II., udgivne af Bariël (pag. 1—30). -- Racine: Phèdre. — Kursorisk: Napoléon à Sainte Hélène. I Maanedslæsning har Eleverne hver for sig læst forskellige Romaner.

Grammatik efter Jung med en Del Tilføjelser. Stile efter Gjeddes Stiløvelser.

Engelsk.

Wilkie Collins: After Dark, forfra til Side 166. Form- og Sætningslæren efter Løkkes Grammatik.

Latin.

Taciti annales ved Bricka Side 1—50. Senecas consolatio ad Marciam. Cicero: Disputat. Tuscul. I., 1—23.

Æneiden 4. Bog. Horats Breve I. Bog.

Horats Oder I., 1, 2, 6, 7, 9, 10, 15, 17, 20, 22, 27, 28, 29, 30, 31, 34, 37, 38. II., 3, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20.

Kursorisk er læst ca. 55 Sider af Flemmer: Sølv- alderens Forfattere. Livius XXVIII. Bog. Een Version om Ugen efter Thoresens Eksamensversioner.

Thomsen: Det romerske Stats- og Privatliv. Rafns Litteraturhistorie.

Til Afgangseksamen opgives: pro Dejotaro cap. 1. Pro lege Manilia (24 cap.). Seneca consolatio ad Marciam.

Livius XXX. 27—45. Taciti annales ved Bricka Side 21—45.

Æneiden I. Horats Breve I., 1, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20. II., 3. Horats Oder I., 1, 2, 6, 7, 9, 10, 15, 17, 20, 22, 27, 28, 29, 30, 31, 34, 37, 38. II., 3, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20. Carmina selecta: Catull. 1, 3, 5, 6, 9., Tibull. 1, 2, 3. Properts 2 til 7.

Græsk.

Odysseen 9. Bog, Iliaden 9. Bog. Herodot VIII., 107—144. Platons Apologi og Kriton. Lukians Charon og Hanen.

Hndes Syntaks. Christensen: Det græske Statsliv i Oldtiden.

Mytologien, Litteraturhistorien og Kunsthistorien efter Sechers Lærebøger.

Til Afgangseksamen opgives: Odysseen 5. 1—91, 6, 7, 8, 1—265 og 445—486 og 9. Bog samt Iliaden 7, 8. og 9. Bog. Herodot 8. Bog og 9., 1—57. Platons Apologi og Kriton. Lukians Charon og Hanen.

Naturlære.

Ellingers mindre Lærebog med Forbigaaelse af Lyden og Lyset. Petersen og Forchhammers Astronomi.

Den matematisk-naturvidenshabelige
Afdeling.

Matematik.

Jul Petersen: Aritmetik og Algebra I., II og III.

Jul. Petersen: Trigonometri.

do Analytisk Plangeometri.

do. Stereometri I.

Seidelins Projektionstegning.

Fysik.

Ellingers Varmelære

do. Mekaniske Fysik

do. Magnetisme og Elektricitet

} med enkelte Forbi-
gaaelser:

Poulsens Optik.

Petersen og Forchhammers Astronomi.

Foruden i foranstaaende Fag har hele Skolen Undervisning i Gymnastik og Sang, samt i Skrivning og Frihaandstegning indtil II. Kl. inkl.

Gymnastiklæreren har givet følgende Oversigt over Arbejdet i sit Fag.

Ved Gymnastikundervisningen har man nærmest fulgt det danske System; men adskillige, under svensk Gymnastik hørende, Øvelser er dog ogsaa benyttede.

Naar undtages tre Drengene og seks Piger, der er fritagne, har alle Skolens Disciple deltaget i Undervisningen.

Drengene har været fordelt paa fire Hold, hvert med 4 Timers ugentlig Undervisning. Pigerne har været samlede i eet Hold, ligeledes med 4 Timers ugentlig Undervisning.

Øvelsesgrupperne under *Drengegygnastikken* har været noget forskellige for de forskellige Klasser; men, naar undtages de fem første Fællesklasser, der ej har lært Voltigering, har alle, naturligvis med tilbørligt Hensyn til Disciplenes Evner og Kræfter, deltaget i følgende Øvelser:

Forberedelsesøvelser (fritstaaende Øvelser);

Gang- og Løbeøvelser,

Øvelser i Ringe,

„ i Barre;

„ i Trapez,

Springning i Højden og Længden,

Smidighedsøvelser,

Klavring saavel i lodrette som vandrette Redskaber
samt

Voltigering (staaende Spring, Sidespring og Bagspring).

Pigegymnastikken har omfattet følgende Øvelses-
grupper:

Fritstaaende Øvelser, derunder indbefattet Aandedræts-
og Holdningsøvelser,

Gang- og Løbeøvelser,

Øvelser i Barre,

Klavring saavel i lodrette som vandrette Redskaber,

Ligevægtsøvelser og Spændbøjninger,

Øvelser i Svingreb,

Springning i Højden og Længden.

I hver enkelt Time, saavel ved Dreng- som ved Pigegymnastikken, har der været lagt Vægt paa, at alle Disciplene fik saa megen Øvelse som muligt, og at hver Time indeholdt Øvelser, hvorved alle Legemets Muskler kom i Brug.

Adskillige af Gymnastiktimerne er anvendte til Lege i fri Luft eller til Boldspil (Langbold og Fodbold).

Af nye Gymnastikredskaber har Skolen i Aarets Løb anskaffet følgende:

1 Spingmaatte af Kokos,

- 1 Ligevægtsbræt,
1 Balancebom.

Hver Skoledag i Sommertiden anvendes en Time til
Badning.

Privat gives Undervisning i *Musik* af Hr. Jørgen-
sen og i *Dans* af Lieutenant Nielsen.

Skolens Samlinger.

Følgende Gaver er modtagne til Skolens zoologiske
Samling:

- Lom, udst.,
Kranium af Mus,
„ „ Studsmus,
Havskildpadde, udst.,
Æggekapsel af Rok,
Kartoffelbillens Udvikling,
Larver af Oksebremse,
Skorpion,
Kalkfodskive af Paddehat-Aktinie,
Vægtavler, fremstillende Menneskets Fysiologi,

For de af Staten i Aar tilstaaede 160 Kroner er
anskaffet til den zoologiske Samling:

- Pindsvin, udstoppet,
Kranium af Abe,
„ „ Svin,

Kranium af Delfin,
 Hane, Skelet,
 Egern, udstoppet,
 Bogfinke, „
 Tornskade, „
 Brushøne, „
 Jordleguan, Spirituspræparat,
 Rok, „
 Stør, udst.,
 Udvikling af Jordkrebs,
 „ „ Honningbi,
 „ „ Myreløve,
 „ „ Silkesommerfugl,
 Forskellige Insektlarver,
 Honningbiens Celler,
 Eremitkrebs, Spirituspræparat,
 Ottearmet Blæksprutte, do.,
 Slangestjerne, do.,
 Forskellige Snegletyper.

Desuden er anskaffet en Samling zoologiske Vægtavler.

Til den fysiske Samling:

Leidnerflaske,

Vandhammer.

Desuden repareret:

Faldmaskinen,

Elektrisermaskinen,

Induktionsapparatet,

Dykkerapparatet.

Almindelige Bestemmelser og Ordensregler.

Disciplene medbringer ved deres Optagelse i *Skolehjemmet*: Seng med Tilbehør, derunder indbefattet Tæppe til at brede over Sengen om Dagen samt en Senge-Forligger; endvidere Kommode eller et lille Skab, Stol, Børstetøj, Børsteforklæde, Vandfad, Toiletsager, samt Spiseske, Teske og Gaffel.

Hvert Stykke Tøj og hver Genstand, der medbringes af Fosterbørnene, maa være forsynet med et tydeligt og varigt Navnemærke.

Ethvert Barn, der optages som skolesøgende Discipel, medbringer Attest fra den Skole, det forlader, samt Vaccinationsattest.

Børn, der optages i Skolehjemmet, medbringer tillige Lægeattest.

Skolen betragter det som givet, at den, naar der i en Familie, som har skolesøgende Børn, udbryder en smitsom Sygdom, straks faar Meddelelse herom.

Er Sygdommen Skarlagensfeber, Difteritis eller en anden farligere Sygdom, er det nødvendigt, at alle Disciple fra Hjem, hvor der er en saadan Sygdom, ikke søger Skolen, før al Fare for Smitte er forbi.

Derimod vil det under en af de sædvanlige godartede Mæslinge- eller Kighosteepidemier eller andre mindre farlige smitsomme Sygdomme i Reglen ikke være nødvendigt at formene Disciple fra saadanne Hjem, hvor disse Sygdomme findes, Adgang til Skolen.

Hvor ikke Sygdom eller nogen anden paatrængende

Grund gør det nødvendigt at forsømme Undervisningen, kan Skolen som Regel ikke give Tilladelse til, at nogen Discipel udebliver; dette gælder ogsaa over for Forlængelser af Ferierne. Den holder det for sin Pligt at øve Børnene i Respekt for regelret Arbejde. Ønskes en Elev fritaget for Gymnastik, bedes skriftlig Meddelelse derom tilstillet Skolen. Ligeledes maa enhver Discipel, der ønskes fri for at være nede paa Legepladsen i Fri-kvartererne, være forsynet med et skriftligt Ønske derom fra Hjemmet.

Det tillades som Regel ikke Eleverne at bruge Fritiden til Læsning eller andet Skolearbejde.

I det hele maa Skolen *indstændig anmode om Hjemmenes Medhjælp til, at dens almene Regler og Bestemmelser for Arbejdets Gang og for hele Samlivets faste Ordning fastholdes af Disciplene.* At vænne Børnene til en ordnet Brug af deres Tid og Evner, at vænne dem til Orden med deres Klæder, deres Skolebøger, Stilebøger, Pennalhuse, Gymnastiksko, og hvad der ellers er dem givet, og hvad de har med at gøre; at vænne dem til at medbringe til rette Tid, hvad der er dem paalagt; at have rent Trykpapir i Bøgerne; at faa ny Navneseddel paa en Stilebog, naar den gamle er uordentlig; at følge Paalægget om at faa nyt Bind om en Læsebog, naar det gamle er ubrugeligt; at faa Gymnastikskoene reparerede, naar vedkommende Lærer har paalagt det, uden at slige Paalæg atter og atter skal gentages; at have Orden paa deres Arbejdsplads og i deres Skolerum; at betragte et Hverv, der overdrages dem, et Tilsyn, som betros dem her paa Skolen, som en Tillid, der vises dem, — alt dette har en meget stor Betydning, baade for at Undervisningen

kan blive saa frugtbringende som muligt, og fordi det udvikler deres Evner i flere Retninger, ikke mindst deres Karakter. De Krav, som en vel ordnet Skoleorganisme i saa Henseende stiller til Disciplene, vil, naar disse i Tro og Lydighed lærer at bøje sig for dem, i det smaa som i det store, give saavel den enkelte som Samfundet et betydeligt Tilskud af Kræfter.

Da Bøgerne mange Aar igennem udgør en stor Del af Børnernes Verden, gælder det ikke mindst at paase, at disse behandles med Hensynsfuldhed. En Lærer, der er nidkær for sin Undervisning, og som jo derfor vel nok standom kan fristes til at se lidt mere paa, om Lektierne er godt lærte, end om Bøgerne er godt behandlede, betragter det langtfra som Overgreb, hverken fra Bestyrerens eller fra Hjemmets Side, naar han bliver gjort opmærksom paa en Discipels Brud paa god Orden med sine Bøger; han vil tværtimod med Taknemlighed modtage en saadan Henvendelse som en Haandsrækning.

Bøger, Overtøj, Sko o. s. v. maa være tydelig mærkede, og Overtøjet maa være forsynet med solide Stropper.

Da Elevernes Skolemad ikke maa have i Klassen, bør Madkassen være forsynet med en Rem eller Snor, saa at den kan anbringes paa Knagerækken i Skolegangen, hvis Eleven ikke har Tornyster eller Pose.

Betalingsvilkaar.

For et Barn, der optages i Skolehjemmet, betales der 800 Kr. om Aaret indtil III. Kl. inkl., i IV. Kl. 900 Kr., i V. og VI. Kl. 1000 Kr., heri indbefattet Skolepenge, men ikke Vadsk. Betalingen erlægges fjerdingaailig forud. Udmeldelse sker med et Fjerdingaars Varsel.

For skolesøgende Disciple betales om Maaneden:

1. Fællesklasse	6 Kr.
2. —	8 —
3. —	10 —
4. —	10 —
5. —	12 —
6. —	12 —
I. st. og Realkl.	14 Kr.
II. —	14 „
III. —	16 „
IV. —	16 „
V. st. Klasse	18 „
VI. —	18 „

Af Søsken, der samtidig besøger Skolen, betaler den ældste fuldt, de andre hver 2 Kr. under normal Betaling. Udmeldelse sker med fuld Maanedes Varsel.

Til Inventarium og Materiel betales af hver Discipel 4 Kr. om Aaret (2 Kr. i November og 2 Kr. i Februar). Disse Penge betales ogsaa af dem, der har Friplads.

For nye Disciple betales 4 Kr. i Indskrivningspenge. Forsømmes Skolen i længere Tid paa Grund af en

Discipels Sygdom eller paa Grund af Sygdom i Hjemmet, betales der for den Maaned, i hvilken Sygdommen begyndte, og for den næste.

Enhver Discipel, der indstiller sig til en af Afgangseksaminerne (Alm. Forberedelseseksamen, 4. Klasses Hovedeksamen, Afgangseksamen for studerende), betaler 20 Kr.

En Privatist, der indstiller sig til

a.	Tillægsprøve til Skolelærereksamen . .	betaler 10 Kr.
b.	— — Realeksamen, spr. . .	— 11 —
	— — — mat. . .	— 9 —
c.	Eksamen i Latin for Farmaceuter . .	— 8 —
d.	IV. Klasses Eksamen, spr.	— 28 —
	— — — mat.	— 22 —
e.	Afgangseksamen for studerende, spr. .	— 41 —
	— — — mat. .	— 43 —

Af Dimittenderne (studerende og Realdisciple) betales af de skolesøgende Disciple til Skoleaarets Slutning, det er til Juli Maanedes Udgang; af Fosterbørnene til det begyndte Kvartals Udgang.

Undervisning i Musik, Dans og Badning betales særskilt.

Skolen bortgiver for Tiden 5 Fripladser, for 17 Disciple har den nedsat Betalingen. Hds. kgl. Højhed Kronprinsessen betaler for 2 Disciple, Treshows Legat for 1, det Puggaardske Legat for 3. Gentofte-Ordrup Kommune besætter 3 Fripladser, Staten 5.

Næste Skoleaar bruges følgende Bøger*).

1. Klasse.

H. C. Frederiksens Læsebog for smaa Børn. Sannes Skolesangbog for Smaabørn.

2. Klasse.

Schneekloth: Dansk Læsebog for det andet Skoleaar. Sannes Skolesangbog for Smaabørn.

3. Klasse.

Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog Nr. 1. Sannes Skolesangbog for Smaabørn.

4. Klasse.

Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog Nr. 2. Nissens tyske Elementarvog. Erslevs Geografi Nr. 3. Sahlertz's Zoologi. Sannes: Tostemmige Fædrelandssange.

5. Klasse.

Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog Nr. 3. Nissens tyske Elementarvog. Erslevs Geografi Nr. 3. Sahlertz's Zoologi. Sannes: Tohundrede Træffe-ovelser. Sannes: Tostemmige Fædrelandssange.

*) Enkelte Bøger, som ikke her er anførte, vil blive opgivne ved Skoleaarets Begyndelse eller længere hen i Aaret, efterhaanden som der bliver Brug for dem, saaledes Dansk Litteratur i IV. Klasse. Det tilraades ikke at forsyne nye Bøger med Navn, forinden de er foreviste paa Skolen. Alle danske Læsebøger skal have den befalede Retskrivning.

6. Klasse.

Ågerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog Nr. 4. Kapers og Simonsens tyske Læsebog for Begyndere. Ankjærs Formlære. Kapers Stiløvelser for Begyndere. Michelsen: Fransk for Begyndere, 2. Udgave. Erslevs Geografi Nr. 3. Erslevs større Atlas. Sahlertz's Zoologi. Bokkenheusers Regnebog for Mellemlklasserne. Sanne: Tohundrede Træffeøvelser. Sanne: Tostemmige Sange af nordiske Komponister.

I. st. Klasse.

Ågerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog Nr. 5. Kapers tyske Læsebog for Mellemlklasserne. Kapers Stiløvelser for Begyndere. Ankjærs tyske Formlære. Foreløbig: Fransk for Begyndere af Michelsen. Hauchs latinske Læsebog I. Blochs historiske Lærebog for Realskoler (sidste Udgave). Erslevs Geografi Nr. 2. Erslevs større Atlas. Feddersens Zoologi. Jul. Petersens Aritmetik og Algebra I. Bokkenheusers Regnebog for Mellemlklasserne. Sanne: Tohundrede Træffeøvelser. Sanne: Tostemmige Sange af nordiske Komponister.

I. Realklasse.

Som I. st. Kl., men anskaffer i Stedet for den latinske Læsebog Listovs Ledetraad, 1. Afd.

II. st. Klasse.

Ågerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog Nr. 6. Kapers tyske Læsebog for Mellemlklasserne. Kapers Stiløvelser for Begyndere. Ankjærs tyske Formlære. Jungs franske Elementarvog, senere Cohen og Kapers franske Læsebog. Hauchs latinske Læsebog (2. Udgave). Madvigs lat. Grammatik. Jensen og Gold-

schmidts lat. Leksikon. Scheuers Oversigt. Cæsar: De bello Gallico. Blochs historiske Lærebog for Realskoler (sidste Udgave). Erslevs Geografi Nr. 2. Erslevs større Atlas. Feddersens Zoologi. Poulsens Botanik. Jul. Petersens Geometri. Bokkenheusers Regnebog for Mellemlklasserne. Sanne: Tohundrede Træffeøvelser. Sanne: Trestemmige Sange.

II. Realklasse.

Som II. st. Klasse, men anskaffer i Stedet for de latinske Lærebøger Listovs engelske Læsestykker 1. Afd. Rosings Grammatik.

III. st. Klasse.

Kapers tyske Læsebog for Mellemlklasserne. Ankjærs tyske Formlære. Kapers Syntaks. Cohen og Kapers franske Læsebog. Pios Ordsamling, udgivet af Bariel. Jungs Grammatik. Cæsar: De bello Gallico. Ciceros Taler, ved Madvig. Madvigs Grammatik (8. Udgave). Scheuers Oversigt. Jensen og Goldschmidts Leksikon. Bergs Forskole i Græsk. Weilbachs Formlære. Erslevs Geografi Nr. 2. Erslevs større Atlas. Feddersens Zoologi. Poulsens Botanik. Jul. Petersens Aritmetik og Algebra I. og II. Jul. Petersens Geometri. Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser. Sanne: Tohundrede Træffeøvelser. Sanne: Trestemmige Sange.

III. Realklasse.

Som III. st. Klasse, men anskaffer i Stedet for latinske og græske Lærebøger Listovs engelske Læsestykker 2. Afd. Bojesens engelske Digte. Hausen og Magnussens Versioner. Rosings Grammatik. Og i Historie

benyttes Blochs historiske Lærebog for Realskoler, I. og II., helst sidste Udgave 1890.

IV. st. Klasse.

Kaper og Simonsens tyske Læsebog for de højere Klasser. Franz Knauth: Auswahl deutscher Gedichte. Ankjærs Formlære. Kapers Syntaks. Et dansk-tysk og tysk-dansk Leksikon. Cohen og Kapers franske Læsebog. Jungs Grammatik. Livius ved Weissenborn, 29. og 30. Bog. Vergil ved Lund, 1.—5. Bog. Ciceros Taler ved Madvig. Madvigs Grammatik. Scheuers Oversigt. Jensens og Goldschmidts Leksikon. Iversens Stiløvelser (gammel Udgave) Levy og Velschows Læsebog. Homers Odysseé ved Ameis 7—12 Sang, 7de Oplag. Weilbachs Formlære. Bergs Leksikon. Sechers græske Mytologi. Thrige: Oldtidens Historie. Erslevs Geografi Nr. 2. Erslevs større Atlas. Feddersens Zoologi. Poulsens Botanik. Ellingers Fysik.*) Simeon Larsens Logaritmer. Steens Eksamensopgaver. Jul. Petersens Aritmetik og Geometri. Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser.

IV. Realklasse.

Som IV. st. Klasse, men anskaffer i Stedet for Kaper og Simonsens tyske Læsebog for de højere Klasser Kapers tyske Læsebog for Mellemlasserne. I Engelsk læses Listovs engelske Læsestykker, 2. Afd. Bojesens engelske Digte. Brekkes engelske Læsebog for Mellemlasserne. Hansen og Magnussens Versioner. Rosings Grammatik. Et engelsk Leksikon. I Historie benyttes Blochs Lærebog for Realskoler (helst sidste Udgave).

*) Anskaffes ikke af de spr.-hist. studerende. De græske Bøger anskaffes ikke af de m.-n. studerende.

V. Klasse (sprogl.-hist.).

F. Rønnings danske Litteraturhistorie. Wimmers oldnordiske Læsebog. Kortfattet Omrids af den tyske Litteraturs Historie ved R. H. — Kapers tyske Stiløvelser for de højere Klasser. Kapers Grammatik for de højere Klasser. Jungs franske Læsebog for de højere Klasser. Jungs Grammatik. Michelsens franske Stiløvelser I. Ciceros Taler, ved Madvig. Livius, ved Madvig, Vol. II., Pars. II. Vergils Æneide, ved Lund, Bog 1—6. Horats Oder og Breve, ved Lembcke (sidste Udgave). Henrichsens Versioner. Jensen og Goldschmidts Leksikon. Thomsen: Det romerske Stats- og Privatliv i Oldtiden (2 Udgave). Rafns Litteraturhistorie. Herodots 3. Bind (Abichts nyeste Udgave). Homers Odysseé ved Ameis, 13—18. Sang (7. Oplag). Platons Apologi og Kriton ved Wiehe, 4. Udgave. Weilbachs Formlære. Hudes Syntaks. Bergs Leksikon. Sechers Mytologi. Sechers Literaturhistorie. Sechers Kunst-historie. Christensen: Det græske Statsliv i Oldtiden. Thirge: Oldtidens og Nordens Historie. Blochs større Lærebøger i Middelalderens (3. Udgave), nyere (2. Udgave) og nyeste Tids Historie.

VI.—V. Klasse (mat.-nat).

Som i foran anførte V. spr.-hist Klasse. Men i Stedet for de latinske og græske Bøger anskaffes Jul. Petersen: Algebra I og II. Jul. Petersens Trigonometri, sammes Stereometri, sammes analytiske Plangeometri, sammes Metoder og Teorier. Ellinger: Mekanisk Fysik, sammes Magnetisme og Elektricitet, sammes Varmelære. Petersen og Forellhammer: Astronomi.

VI. Klasse (sprogl.-hist.).

Rønnings danske Litteraturhistorie. Wimmer: Oldnordisk Læsebog og Grammatik. Ciceros Taler ved Madvig. Livius, ved Madvig Vol. II. Pars II. Tacitus Annaler ved Nipperdey. Seneca ved Gertz. Horats Oder og Breve ved Lembcke. Carmina selecta ved Madvig. Madvigs Grammatik. Jensen og Goldschmidts Leksikon. Henrichsens Versioner. Thoresens Eksamensversioner. Thomsen: Det romerske Stats- og Privatliv. Rafns Litteraturhistorie. Homers Odysé ved Ameis, 13.—18. Sang. Homers Iliade ved Ameis, 7.—9. Sang (3dje Oplag). Herodot ved Abicht, 5te Bind (3dje Oplag). Platons Apologi og Kriton ved Wiehe (4de Udgave). Weilbachs Formlære. Hudes Syntaks. Bergs Leksikon. Sechers Mytologi. Sechers Litteraturhistorie. Sechers Kunsthistorie. Christensen: Det græske Statsliv i Oldtiden. Kapers Stiløvelser for de højere Klasser. Kapers Grammatik for de højere Klasser. Kortfattet Omrids af den tyske Litteraturs Historie, udarbejdet af R. H. Thrige: Oldtidens Historie og Nordens Historie. Blochs Middelalderens, nyere og nyeste Tids Historie.

VI. Klasse (m. natv.)

Se V. Kl.

I alle Klasser undtagen 1. Fællesklasse bruges Hohlenbergs Sangbog samt Teksterne til »Danmarks Melodier«.

I alle Latin- og Realklasser bruges det nye Testamente og den almindelige Salmebog.

Af Aarets Arbejde
uden for Fagene.

1.

Daab og Fristelse.

Naar Klokkerne ringer paa Kirkevej
og kalder til Kirken, da møder og jeg,
der døbtens inden dens Døre.
Hvert Vaaben, jeg bruger i Livets Færd,
jeg da lægger ned paa Alteret der,
at Mesteren ved det kan røre,
kan vie det ind ved sit Livets Ord
til at blive et Livets Redskab paa Jord,
han selv med sin Aand vil føre.

Om Kirkens Daab, Daaben i særlig kristelig Forstand, skal jeg denne Gang ikke tale. Men der er ogsaa en Daab i mere almindelig Forstand. Ligesom et Menneske kunde stige ned i Jordans Flod og døbes, idet Vandet slog sammen over ham og om ham, saaledes kan et Menneske mødes af en Aand, god eller ond, sænke sig ned i den, give sig ind under den, saa den slaar sammen om ham, tager ham fangen. *Saaledes* kan jeg døbes af et Aandens Ord, der lægger sig ind i mit Hjerte; jeg bliver en helt anden, end jeg før var; hører, hvad jeg ikke hørte før; ser, hvad jeg ikke saa før; faar Tanker, jeg

ikke havde før; faar Tilskyndelser, jeg ikke kendte før; ved en Tale, en Samtale, en Bog, et Skuespil i Teatret kan jeg gribes af en Aand, der viser Øre og Øje, Sjæl og Hjerter, ja, mit hele Selv nye Verdener. Og der er Forlystelsessteder, særlig i de store Byer, hvor et Menneske kan døbes af en *ond* Aand, Øje og Øre fanges af noget, de ikke kendte før; et Begær, en Lidenskab, en Verden, jeg ikke før har kendt, bliver til; og dette Begær vil tilfredsstilles, skal end Midlerne naas paa de mørkeste Veje.

Til enhver aandelig Opgave i Verden hører en Daab, hvor jeg indvies af den Aand, i hvis Tjeneste jeg skal virke. — At være *Fader* er en saadan Opgave. Efter Kødets bliver jeg Fader, naar jeg faar et Barn. Men en *virkelig* Fader bliver jeg kun derved, at jeg hver Dag døbes af den Faders Aand, efter hvem al Faderlighed kaldes i Himlen og paa Jorden. — Og videre: Jeg fødes som *Barn* og er et Barn efter Kødets blot ved at være født; men et *virkeligt* Barn bliver jeg kun ved at døbes hver Dag af Barnlighedens, Lydighedens Aand, som er Jesu Aand, han, der var det bedste Barn, som har levet.

Jesus havde den største Opgave: at omdanne Verden ved sit Ord og sin Lydighed. Han blev indviet til sin Opgave, da Johannes døbte ham i Jordan. Kan vi Børn ikke ret se, hvor stor den Opgave var, saa lad os se paa et eller andet af de Vidner, der gik i hans Spor. Lad os blot en Gang se paa Luther, hvorledes han daglig maatte døbes med Jesu Aand for at kunne staa i den Kamp, han stod i. Betragt blot grundig det ene Billede: Luther i Worms.

Men naar vi er døbte, indviede til en af vort Livs store Opgaver — saa kommer *Fristeren* altid. Og *Fristeren* fortæller: det er *Fantasteri*, *Indbildning*, *Bedrag* med din *Indvielse*; det kan umulig være *dig*, der skal gaa imod *Strømmen* som *Stridsmand* for noget godt, der skal bevares eller sættes ind i *Verden*; — *du!* — saa ringe, som *du* er, hvor er det muligt! — Og *Menneskesjælen* fristes altfor let til at sige: nej, det er ikke muligt! —

Jeg følte mig f. Eks. allerede som *Barn* greben af *Poesiens* dyrebare *Aand*, følte, det maatte blive min *Opgave* at gøre denne hellige *Magt* til en *Magt* i min *Klasse* eller dog blandt *nogle* af *Kammeraterne*. Men det første, jeg hørte og saa, naar jeg om *Morgenen* kom sammen med de andre *Drenge*, var *alt andet end Poesi*, var snarere lige det modsatte. — Hvad kan *du* udrette her, sukkede det da inden i mig. Havde jeg da andet at gøre end at give tabt!

Senere, naar jeg som ungt *Menneske* om *Aftenen* stod paa *Kongens Nytorv* efter at have været til *Forestilling* i det kongelige *Teater*, og hele min *Sjæl* var greben, indviet, døbt, — hvor skulde jeg da hen for at komme til at virkeliggøre alt det, der stod inden i mig og havde fanget mig? — Hvor i *Verden* var der *Brug* for mine *Syner*, min *Indvielse*, min *Begejstring*! Hvem var jeg? — Og hvad *Magt* havde jeg? — Var min *Indvielse* ikke en *Indbildning*, et *Bedrag*? — Og ligesaa, naar jeg kom fra *Rasmus Nielsens*, *Brøchners*, *Carsten Hauchs* *Aften-Forelæsninger* paa *Universitetet* og senere fra *Schneekloth's* *Lærermøder* og *Peter Rørdams* *Prædikener*, da havde jeg saaledes været i *aandelig Daab*, at

min »Verden« var bleven en helt anden, og jeg syntes, der var kun eet Maal for mig: at omdanne Verden efter det, jeg havde hørt, at bygge et Tempel for det, jeg havde faaet kært. — Men hvor skulde jeg gaa hen? — Hvem havde Bud efter mig? — Og hvem var jeg? — Min Magt og min Myndighed vejede jo intet! — Var ikke min Indvielse Fantasteri, Indbildning, Bedrag? —

Men naar disse Fristelser kommer, saa lad os gaa til vor Frelser under hans Fristelse i Ørkenen og lære af ham at holde Indvielsen fast.

Men er det saa lykkedes os at staa fast i Pagten, saa kommer den næste Fristelse, nemlig til at blive nærgaaende og hovmodige over for den Aand, der har taget os i Tjeneste. *Gør Stene til Brød!* — *Kast dig ned fra den høje Tinde og lad Engle bære dig paa Hænder!* — Det er, som naar et Barn over for sin Fader tager sig Friheder; »for det er jo kun Fader!« Ja, det er som at spytte i Værket for at vise, Uhret er mit eget. — Det var saadant noget, Satan vilde have Jesus til: Engle og himmelske Almagtskræfter skulde sættes i Bevægelse for at give Publikum en Taskenspillerkunst, en Mirakel forestilling. — Nej! — *du skal ikke friste Herren din Gud!* — Lad os huske paa det, naar vor Tryghedsfølelse i Troen paa vor Indvielse er ved at blive til Hovmod og aandelig Nærgaaenhed.

Og lad os Børn sluttelig huske paa det over for vor Fader og Moder. Tænk dig ti Børn stillede paa Rad i et Hjem; nogle af dem hører Hjemmet til, nogle af dem er fremmede Børn; men paa deres Skikkelse og Klædedragt kan det ikke ses, hvem der er Husets Børn, og hvem der er fremmede. Deres Adfærd over for Hus-

faderen eller Husmøderen skal dog snart aabenbare det. Er det »udøbte« Børn, da vil de, der hører Huset til, snart kendes paa deres Fordringsfuldhed, Selviskhed og Ulydighed, medens de fremmede vil undse sig. Er det *døbte* Børn, da vil Husets egne kendes paa, at *de* er de ydmygste, lydigste, elskeligste af dem alle.

At leve under Indflydelse af Barnlighedens, Lydighedens Aand, — det er det første og det sidste for at være Barn. At bevare denne Aand i Skolen er det højeste Værk, en Discipel kan være med til.

2.

Godt Selskab. — Slet Selskab.

»Jeg gaar blandt Engle, hvor jeg gaar«, hedder det i en gammel Salme. — Ligesom det menneskelige Øje kan oplæres til at se mere og mere i den synlige Verden, saaledes kan det ogsaa oplæres til at se mere og mere i den aandelige Verden.

Der staar i Runebergs Fosterlands Sang, der indleder Fänrik Ståls sägner:

»Vi kunna sträcka ut vor hand
och visa gladt paa sjö och strand
och säga: se, det landet der,
vort fosterland det er.«

Og saaledes kan vi efterhaanden lære at udstrække vor Haand og pege glade paa Sø og Strand, paa Hjem og Fædreland, paa Kirke og Skole, paa indre og ydre Kræfter og Gaver; og alt som mit Øje ved Øvelsen vænnes til at se bedre og bedre, kan jeg se mere og mere, finde flere og flere, jeg er Tak skyldig, flere og flere jeg elsker, fordi *de elskede først*, se Fodspor af Engle paa alle mine Veje, se min Frelzers Spor, der drypper af Velsignelse; ja, jeg kan lære at udstrække min Haand

og pege indad og udad, tilbage og fremad og sige: **Saaledes har Gud elsket Verden!**

Saa er jeg i *godd Selskab*.

Men Tro er en Overbevisning om det, der ikke ses, saa den, der ingen Ting har troet, har heller ingen Ting set.

Efterhaanden som jeg faar Øje og Smag for det gode Selskab, bliver jeg rigere og rigere, lykkeligere og lykkeligere, ydmygere og ydmygere, og een efter een af dem, jeg før kun kendte rent udvortes, oplader sit Væsen for mig og bliver mig en dyrebar personlig Støtte.

Jeg ser Jesus sejle hen over Genezareth Sø eller vandre hen ad en Landevej mod en af sit Fædrelands Byer. Jeg ser Mennesker slippe deres Arbejde, ile ud af deres Huse for at komme af Sted efter ham; jeg hører det lyde fra Mund til Mund: »Der er han! der kommer han!« De ser efter Sejlet paa Skibet, spejder efter hans Skikkelse ned ad Vejen: »Hvor mon han lægger til Land? Hvor mon han tager ind?« — Af Sted!« hører jeg, de raaber. — »Ogsaa jeg, ogsaa jeg maa med«, lyder det. — »Ja, ogsaa jeg maa med!« maa det komme til at lyde fra *min* Mund, »jeg maa være til Stede, naar han lægger til Land, og naar han kommer! — Han har noget med til mig, og jeg har meget at sige ham.«

Og mange andre Skikkelser ser jeg sejle frem med god Ladning om Bord. Og naar vi ser de store Skikkelser sejle frem, gid vi da efterhaanden maa faa Sind til at slippe, hvad der kan og skal slippes af det daglige, for at være til Stede, naar hin Mand eller Kvinde gaar

i Land, for at mødes med ham eller hende, fordi der er noget i os, der trænger til *det* Selskab.

Skal Luther til Worms, saa er der flere, der skal til Worms, og Studenten har skaaret sin Pen, og Ridderen har slebet sit Sværd; det bliver ikke et ørkesløst Følge*). — Jeg maa se at komme med i det Selskab!

Og naar Hans Egede og Gertrud Rask sejler til Grønland, og naar de baner Vej for Ordet til de formørkede Hedningesjæle, da maa mit Hjerte lære at være med.

Og naar Kolumbus sejler med sine Karaveller over Atlanterhavet, naar sine Drømmes Land og planter Kongebanneret paa Frelserøen, da maa det syge inden i mig:

Saa lær at staa til Rors af ham, der stred
og bad og bied', indtil Sejren vandtes,
og bøj dit Hjerte ydmyg paa hvert Sted,
hvor Stordaads høje Kongebanner plantes.

Og naar David Livingstone gaar til Afrika og strider for de stakkels Negere mod de muhamedanske Slavehandlere, strider, saa Konger i Purpur og Konger i borgerlig Dragt faar Hjerte til at stride med for Menneskelighedens Sejr og Guds Sejr i det mørke Land; — naar først *hun* maa lægge sig til Hvile derovre efter at have givet alt hen, og saa *han* findes død i sit Telt knælende paa Gulvet i bedende Stilling med Hænderne foldede over Sengekanten, — da maa mit Hjerte lære at være med, maa lære at sige: »Her er jeg i godt Selskab.«

Og jeg maa lære at se, at det gode Selskab bestaar

*) R. Nielsen.

ikke blot af de *store* Skikkelser. Aa, der er saa mange af de Mennesker, der daglig er om mig, af dem, der udvortes slet ikke hører til det fine Selskab, og som dog er »*store*« i det smaa; som sejler frem med rig Ladning om Bord, og som jeg ikke kan undvære, fordi de har Bud til mig fra »højere Steder«. — Gid jeg maa faa Øje for dem, maa faa Lyst til at være til Stede, naar de gaar i Land!

At faa vakt og næret en saadan Trang i os til godt Selskab er Hovedmeningen med vor Skolegang.

Og saa sker det vel en Gang, at ogsaa jeg faar *mit* Skib, der sejler frem over *mit* Verdenshav. — Gid der da saa maa være nogle, der spejder ud efter Sejlet, fordi min Skude har godt om Bord til *dem*, og som haster af Sted for at møde mig, naar jeg gaar i Land. Gid jeg i min Barndoms- og Ungdomstid maa oplæres saaledes i Ydmyghed, at jeg kan se, der er mange knyttede saaledes til mig, at deres Lykke og Glæde i Verden er afhængig af mig — ikke, fordi jeg er stor, rig, fin eller fornem; men fordi jeg hører til *det gode Selskab*.

Det hedder videre i den gamle Salme, hvormed vi begyndte: *Jeg gaar i Fære, hvor jeg gaar.*

Og i vore Forfædres gamle Havamaal læses der:

Før Du træder ind i Hallen,
skal du skarpt omkring dig spejde,
se dig for i alle Kroge,
ingen kan med Vished vide,
hvor hans Fjende har sig gemt.

Og længere henne:

Ej et Fjed fra sine Vaaben
skal en Mand gaa bort paa Marken;
thi for vist kan ingen vide,
naar han trænger til sit Spyd.

Saadan er det jo nu ikke mere i udvortes Forstand hos os; men aandelig talt har vi godt behov, naar vi i Bøn har brugt Forsagelsens Ord, og naar vi har bedet: Fri os fra det onde! at fremsige de anførte Linier af det gamle Havamaal; thi Fjender lurder der alle Vegne, og de unges værste Fjender er det slette Selskab, især naar det træder os i Møde i en udvortes tiltalende Skikkelse eller præsenteres for os som det »fine« Selskab; og der er baade i Hjertets og Aandens Verden et fint Selskab, som kun er os til Fortræd.

Bjørnson fortæller et Sted om en ung Dame, der i et fint Selskab sagde til sin Moder, da Maaltidet skulde begynde: »Mor, du kan saa godt beholde Handskerne paa.« — Hun skammede sig over sin Moders Hænder, der bar Præg af *Arbejde*.

Senere, ved given Lejlighed, gav saa Moderen til Kende, hvad hun hin Gang havde følt, og sluttede med disse Ord: »Jeg vil sige dig, mit Barn, at uden disse arbejdende og disse ordnende Hænder var du ikke det, du nu er. Har Du levet i et Selskab, hvor det er en Skam for en Dame at have slige Hænder, saa er det et slet Selskab.«

Her var det fine Selskab et slet Selskab. *Omvendt kan det jævne Selskab være et godt Selskab*, og saaledes gaar det saa tit; derfor gælder det om at *se sig for*. Det er af umaadelig stor Betydning for et Menneske at

indgaa det slette Selskab og finde det gode, og det er af umaadelig Betydning for de unge i Tide at øve sig i at skelne mellem god og daarlig Omgang.

Jeg var engang Lærer for en ung Adelsmand. Den, der ikke forstod sig paa Jagt, ikke gik klædt saa godt som han, eller den, der var saaledes stillet i Verden, at han *behøvede* at arbejde, var for ham slet Selskab. Men den, der var rig, var højt i Rang, var for ham godt Selskab, hvor ringe det saa stod til med Vedkommendes Menneskeværd.

Vi træffer altid i Verden paa et udvortes pænt, men indvortes slet Selskab, der vil lære os fremfor alt at bevare Skinnet og Skallen; saa faar det gaa med Kernen, som det kan. Og ikke mindst, naar vi er virkelystne og vil frem, lærer det slette Selskab os at bruge Midler, der *tager sig ud*, hvordan det saa gaar med deres indre Værd. At bane sig Vej frem i Verden *med* Gud, — siger det slette Selskab, — er ikke muligt; thi Verden vil bedrages; at vinde frem ved *ærligt* Arbejde, ved *sandt* Arbejde er ikke gør ligt; thi det er mod Strømmen; nej, brug din Tanke, dit Snille, din Uddannelse til at narre Menneskene ved at lave Arbejde, der tager sig ud, men ikke er, hvad det giver sig ud for, væv Glastraad i Silketøjet, — saa bliver du lettest rig og hurtigst rig. Gaar du *den lige Vej*, bliver du næppe rig, i hvert Fald kun med Besvær. Ærlighed varer længst, men betaler sig ikke mere. — Her har vi det slette Selskab. Men det maa være svært for en Mand, naar han engang maa lægge sit Arbejde ned, og hans Børn staar om ham, da at maatte sige: Jeg blev rig, og I bliver det ved mig;

men jeg gik uden om den evige Lov, uden om Gud; jeg gav falske Værdier, falske Varer; derved blev jeg rig, jeg turde ikke lade Gud raade for Lykken, turde ikke være fuldt ærlig, turde ikke være et helt Menneske af Frygt for, at jeg saa ikke naaede vidt nok frem. — Men godt er det for et Menneske hver Aften at kunne ende sin Dag, og den sidste Aften at kunne ende sit Liv, med de Ord: Jeg arbejdede i Guds Gerning; hvad jeg gav Verden, var sandt, var mit eget, var *det* værd, jeg gav det ud for.

Det værste, jeg lærer i det slette Selskab, er, at et Menneske ikke *kan* gaa imod Strømmen, ikke *tør* bygge sit Liv paa den fulde Sandhed, men maa underkaste sig, hvad Tidens tonegivende Selskab, dens Digtere, dens Filosofer erklærer for Ret, selv om det gaar imod min Samvittigheds Vidnedsbyrd. Men i det gode Selskab lærer jeg, som der er sunget om Tycho Brahe*):

Tro mod sig selv og mod sin bedste Stræben
at vandre frem med faste Skridt mod Maalet,
selv om man hilser os med Spot og Haan,
— derom det gælder.

Ja, i det gode Selskab lærer jeg, at det kan lade sig gøre at staa fast, ogsaa — om det kniber — een mod flere. Ja, der lærer jeg endelig, at det højeste, det gælder om, er ikke, om jeg sejrer eller falder for min Sag; thi det staar i Guds Haand; men det gælder for mig at være min Sag tro; saa støtter jeg den, selv om jeg falder. I det gode Selskab gaar det mig, som hin

*) Hauch.

unge Mand, der i en Bank skulde lære at kende ægte Guldmonter fra falske. Han fik i lang Tid kun ægte Guld mellem Hænder, og hans Øre blev saaledes vænnet til *dets* Klang, at de falske Monters Mislyd straks faldt ham i Øret.

Indbydelse.

I Aar afholdes — efter Undervisningsinspektionens Forslag — den mundtlige Skoleeksamen paa een Dag, Onsdag den 12. Juli, saaledes at Prøven kun kommer til at omfatte enkelte Fag for hver Klasse. Eksamensoverhøringen tilsigter jo nemlig hovedsagelig at give Forældrene Lejlighed til at besøge Skolen og faa et Første-Haands Indtryk af Lærerne, deres Undervisning og af Disciplenes Standpunkt og Forhold, hvorimod Spørgsmaalet om de enkelte Disciples Opflytning er givet med Aarets Arbejde og saaledes væsentlig er uafhængigt af Eksamenskaraktererne.

For de to tilkommende Afgangsklassers Vedkommende — nuværende III. og V. Klasse — holdes der dog Prøve i alle Fagene.

Fredag den 14. Juli Kl. 9 afsluttes Skoleaaret. Samtlige Forældre og Venner af Skolen indbydes; Disciplene fordeles i Klasser til det nye Skoleaar, som begynder Mandagen d. 21. August Klokken 9.

De, der søger mig i Skoleanliggender, anmodes om, saavidt muligt, at komme *de søgne Dage* og helst i *Skole-tiden*: Kl. 9—3.

H. C. Frederiksen.

Indholdsfortegnelse.

	Side	
Tilbageblik paa Skoleaaret 1892—93	3	
1	3	”
2. Om sædelig Dannelse	5	”
3. † Arthur Thomas og Aage Løv	20	”
Eksaminer i 1892	23	”
Eksamensopgaverne i 1892	27	”
Eksamenskandidater i 1893	34	”
Disciplene	35	”
Den daglige Husordning	36	”
Skolens Lærerkræfter	38	”
Undervisningsfagenes Fordeling	42	”
Arbejdet i de forskellige Klasser	43	”
Skolens Samlinger	69	”
Afhindelige Bestemmelser og Ordensregler	71	”
Betalingsvilkaar	74	”
Skolebøger i det nye Skoleaar	76	”
Af Aarets Arbejde uden for Fagene	83	”
1. Daab og Fristelse	85	”
2. Godt Selskab—Slet Selskab	90	”
Indbydelse.	98	”

